

Urząd Statystyczny w Lublinie

Statistical Office in Lublin

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
W 2016 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF LUBELSKIE VOIVODSHIP
IN 2016**

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
W LUBLINIE**

***EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE
IN LUBLIN***

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

dr Krzysztof Markowski

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Anna Adamczyk, Urszula Bronisz, Anna Cichosz, Elżbieta Duda, Waldemar Dymek,
Anna Dziaduch, Sławomir Dziaduch, Jerzy Hasiec, Andrzej Jakubowski,
Aleksandra Jangas-Kurzak, Renata Jończyk, Ewa Kuniewicz, Zofia Kurlej,
Beata Kwiatkowska-Królikowska, Elżbieta Łoś, Andrzej Matacz, Marzena Mularczyk,
Artur Myna, Anna Niemczyk, Agnieszka Nocko, Aneta Olszewska-Welman, Jarosław Plewik,
Anna Powęska, Magdalena Rosołowska, Marek Tatarski, Grzegorz Zabiegły

SEKRETARZ

SECRETARY

Aneta Olszewska-Welman

PRZYGOTOWANIE PUBLIKACJI

PUBLICATION PREPARATION

Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych

Lublin Centre for Regional Surveys

PROJEKT OKŁADKI

COVER DESIGN

Lidia Motrenko-Makuch

WYDAWCA

EDITOR

Urząd Statystyczny w Lublinie

Statistical Office in Lublin

20-068 LUBLIN, ul. Stanisława Leszczyńskiego 48

tel. 81 533 20 51, fax 81 533 27 61

e-mail: SekretariatUSLUB@stat.gov.pl

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***Please indicate source when
publishing data SO***

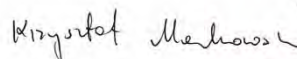
PRZEDMOWA

W społeczeństwie informacyjnym i gospodarce opartej na wiedzy bardzo duże znaczenie ma dostęp do rzetelnych danych i możliwość ich profesjonalnej analizy. Od tego często zależy zarówno jakość podejmowanych decyzji na różnych szczeblach zarządzania, jak również powodzenie wielu przedsięwzięć. Urząd Statystyczny w Lublinie wychodząc naprzeciw potrzebom informacyjnym przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego, pracowników naukowych oraz mieszkańców naszego regionu, przygotował „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego w 2016 r.”. Publikacja ta obejmuje zjawiska najbardziej istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, do których można zaliczyć m.in. procesy demograficzne, sytuację na rynku pracy, zmiany cen, kształtowanie się poziomu wynagrodzeń i świadczeń społecznych, zmiany w podstawowych obszarach gospodarki narodowej, (tj. w *przemysle, budownictwie, rolnictwie, handlu itp.*) wyniki finansowe przedsiębiorstw, nakłady inwestycyjne, itp.

Opracowanie składa się z kilku części, tj. z uwag ogólnych, krótkiej syntezy przedstawiającej podstawowe tendencje, tablice przedstawiającej dane regionu lubelskiego na tle kraju, zestawu wykresów przedstawiających województwo lubelskie na tle innych województw, części analitycznej oraz aneksu zawierającego tablice przeglądowe prezentujące dane dla województwa lubelskiego. Część analityczna podzielona została na działy tematyczne, w których przedstawiono najważniejsze zjawiska i tendencje występujące w okresie ostatnich lat. Poszczególne działy zostały wzbogacone licznymi tabelami oraz prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów. Z kolei zamieszczony na końcu publikacji aneks zawiera tablice prezentujące dane dla województwa lubelskiego w retrospekcji od 2005 roku oraz szczegółowe dane z ostatnich 2 lat według miesięcy.

Mam nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie dla Państwa użytecznym źródłem wiedzy w zakresie przedstawianych zagadnień, jak również zachętą do głębszego zaznajomienia się z problematyką bieżących zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa dostępną m.in. na naszej stronie internetowej <http://lublin.stat.gov.pl>. Dotyczy to szczególnie publikacji: „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” oraz „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego”, które zawierają szczegółowe dane w ujęciu miesięcznym i kwartalnym.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie

dr Krzysztof Markowski

Lublin, maj 2017 r.

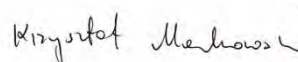
PREFACE

In information society and knowledge based economy, the access to reliable data and the possibility of data analysis is very important. This is the main factor determining the quality of decision made on various levels of management as well as the success of varied undertakings. In order to meet the information needs of businesses, local governments, academics and residents of the region, Statistical Office in Lublin prepared "Report on the socio-economic situation of lubelskie voivodship in 2016". The thematic scope of the publication covers the most important phenomena in terms of socio-economic development of the region, including demographic changes, trends on the labor market, price changes and inflation, the evolution of the level of wages and social benefits, changes in key areas of national economy (industry, construction, agriculture, trade), financial results of non-financial entities, investment outlays.

The compilation consists of general comments, a short synthesis summarizing the main trends observed in the voivodship, table representing the lubelskie voivodship on the background of the country, a set of graphs depicting the lubelskie voivodship compared to other regions, the analytical part and appendix containing review tables presenting data for the lubelskie voivodship. Analytical part was divided into thematic sections, in which the most important phenomena and trends in recent years were presented. The sections have been enriched by numerous tables and graphical presentation as a set of maps and charts. On the other hand, appendix placed on the end of this publication contains tables showing data for the lubelskie voivodship in retrospection since 2005, and detailed data for the last 2 years by month.

I hope that this study provides you with a useful source of knowledge in the scope of presented issues as well as the incentive to acquaint with the problems of current changes in the socio-economic region available among others on our website <http://lublin.stat.gov.pl>. It concerns especially: "Information on socio-economic situation of the lubelskie voivodship" and "Statistical Bulletin of lubelskie voivodship" including detailed data on a monthly and quarterly basis.

*Director
of Statistical Office
in Lublin*

Krzysztof Markowski, PhD

Lublin, May 2017

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Uwagi ogólne
PODSTAWOWE TENDENCJE
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA
LUDNOŚĆ
RYNEK PRACY
WYNAGRODZENIA
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE
CENY
ROLNICTWO
PRZEMYSŁ
BUDOWNICTWO
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
RYNEK WEWNĘTRZNY
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH
NAKLADY INWESTYCYJNE

SPIS TABLIC

Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.
Ludność na podstawie bilansów
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sek- torze przedsiębiorstw w województwie lubelskim
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie lubelskim
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Dynamika przeciętnych miesięcznych wyna- grożeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubelskim
Świadczenia społeczne
Świadczenia społeczne w województwie lubelskim

CONTENTS

	<u>Str.</u> <u>Page</u>
<i>Preface</i>	3
<i>General notes</i>	9
<i>BASIC TRENDS</i>	14
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	18
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	19
<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	22
<i>POPULATION</i>	23
<i>LABOUR MARKET</i>	29
<i>WAGES AND SALARIES</i>	43
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	46
<i>PRICES</i>	50
<i>AGRICULTURE</i>	55
<i>INDUSTRY</i>	62
<i>CONSTRUCTION</i>	66
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	69
<i>INTERNAL MARKET</i>	74
<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	77
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	81

LIST OF TABLES

	<u>Nr</u> <u>No.</u>	<u>Str.</u> <u>Page</u>
<i>Selected data for voivodship and Poland in 2016</i>	1	18
<i>Population on the basis of balances</i>	2	24
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	3	26
<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	4	29
<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in lubelskie voivodship</i>	5	30
<i>Registered unemployment and unemployment rate</i>	6	31
<i>Registered unemployment in lubelskie and unemployment rate voivodship</i>	7	34
<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	8	37
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	9	43
<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in lubelskie voivodship</i>	10	44
<i>Social benefits</i>	11	46
<i>Social benefits in lubelskie voivodship</i>	12	47

		Nr No.	Str. Page
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	13	50
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubelskim	<i>Price indices of consumer goods and services in lubelskie voivodship</i>	14	52
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	15	54
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	16	56
Przemysł	<i>Industry</i>	17	62
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubelskim	<i>Indices of sold production of industry in lubelskie voivodship</i>	18	64
Budownictwo	<i>Construction</i>	19	66
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie lubelskim	<i>Indices of construction and assembly production in lubelskie voivodship</i>	20	67
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	21	69
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubelskim	<i>Dwellings completed in lubelskie voivodship</i>	22	70
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie lubelskim	<i>Permits and registrations with a construction projects granted for construction of dwellings in lubelskie voivodship</i>	23	72
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	24	74
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie lubelskim	<i>Indices of retail sale in lubelskie voivodship</i>	25	76
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises</i> ..	26	80
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	27	81

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.			
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.			
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2016 r.			
Stopa bezrobocia według BAEL w 2016 r.			
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.			
Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r.			
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.			
Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.			
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r.			
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2016 r.			
Przyrost naturalny na 1000 ludności			
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubelskim według podregionów i powiatów w 2016 r.			
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności.....			

LIST OF GRAPHS

<i>Natural increase per 1000 population in 2016</i>	1	19
<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2016</i>	2	19
<i>Employment rate by LFS in 2016</i>	3	19
<i>Unemployment rate by LFS in 2016</i>	4	20
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2016</i>	5	20
<i>Changes of prices of consumer goods and services in 2016</i>	6	20
<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2016</i>	7	20
<i>Dwellings completed in 2016</i>	8	21
<i>Net turnover profitability rate in non-finances enterprises in 2016</i>	9	21
<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2016</i>	10	21
<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	25
<i>Vital statistics per 1000 population in lubelskie voivodship by subregions and powiats in 2016</i>	12	26
<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population</i>	13	27

		Nr No.	Str. Page
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w województwie lubelskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Net migration for permanent residence per 1000 population in lubelskie voivodship by subregions and powiats in 2016</i>	14	28
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	29
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	30
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	33
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	33
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	20	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubelskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Unemployment rate in lubelskie voivodship by subregions and powiats in 2016</i>	21	35
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	37
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	23	38
Struktura pracujących według wieku w województwie lubelskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in lubelskie voivodship in the 4th quarter</i>	24	39
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	25	39
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie lubelskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in lubelskie voivodship in the 4th quarter</i>	26	40
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2016 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in in the 4th quarter of 2016</i>	27	40
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate</i>	28	41
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących według kwartałów	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons in the quarters</i>	29	41
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ...	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	30	43
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2016</i>	31	44
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	32	48
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	33	49
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	34	51
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie lubelskim w 2016 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in lubelskie voivodship in 2016</i>	35	53
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land</i>	36	57
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	37	57
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	38	58
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)	<i>Indices of procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats)</i>	39	58

		Nr No.	Str. Page
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	40	58
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	41	59
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	42	60
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu	<i>Indices of sold production of industry</i>	43	63
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	44	65
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa ..	<i>Indices of sold production of construction</i>	45	67
Dynamika produkcji budowlano-monta- żowej	<i>Indices of construction and assembly production</i>	46	67
Struktura w % produkcji budowlano-montażo- wej według działów PKD.....	<i>Structure of construction and assembly production by divisions in %</i>	47	68
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	48	68
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	49	70
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	50	70
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	51	70
Mieszkania oddane do użytkowania w wo- jewództwie lubelskim według podregio- nów i powiatów w 2016 r.	<i>Dwellings completed in lubelskie voivodship by subregions and powiats in 2016</i>	52	71
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 miesz- kania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	53	71
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym	<i>Indices of number of permits and registrations with a construction projects granted for construction of dwellings voivodship</i>	54	72
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	55	73
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	56	75
Udział (w %) liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share (in %) of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	57	77
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	58	77
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	59	79
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	60	79
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem ..	<i>Indices of total investment outlays</i>	61	81
ANEKS	APPENDIX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM	<i>SELECTED DATA ON LUBELSKIE VOIVODSHIP</i>	I	83
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON LUBELSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS</i>	II	86

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2016 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego w 2016 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 XII 2016.

2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments, to replace the formerly applied PKD 2004/ NACE Rev. 1.1.

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Lubelskie Voivodship in 2016” the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

4. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as to administrative division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own-account in order to earn a profit.

8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. In the publication data in regard to:

- 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmują się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha

- 2) *sold production of industry and construction concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 3) *financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.*

10. *Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.*

11. *Since 2010 agricultural surveys do not include holders of agricultural land not conducting any agricultural activities and the holders of agricultural*

użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

12. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą nieznacznie się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót <i>abbreviation</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>

land with an area of less than 1 ha conducting activities on a small scale (determined by the appropriate thresholds).

12. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry:*
 - *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,*
 - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing *per capita* data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

15. Some data are provisional and may change in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

pełna nazwa <i>full name</i>
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>

sekcje *sections*

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje sections	
Obsługa rynku nieruchomości <i>X</i>	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca <i>X</i>	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy divisions	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych <i>X</i>	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń <i>X</i>	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep <i>X</i>	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Budowa budynków <i>X</i>	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>X</i>	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

ZNAKI UMOWNE**SYMBOLS**

- Kreska (-) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
- Kropka (•) – zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 17 na str. 11.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17 on page 11.
- „W tym”
“Of which” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Znak * – dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
data revised.
- Comma (,) – used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY**ABBREVIATIONS**

zł	– złoty	ha	– hektar
zl	<i>zloty</i>		<i>hectare</i>
tys.	– tysiąc	m ²	– metr kwadratowy
thous.	<i>thousand</i>		<i>square metre</i>
mln	– milion	m ³	– metr sześcienny
	<i>million</i>		<i>cubic metre</i>
g	– gram	km ²	– kilometr kwadratowy
	<i>gram</i>		<i>square kilometre</i>
kg	– kilogram	kpl.	– komplet
	<i>kilogram</i>		<i>set</i>
t	– tona	szt.	– sztuka
	<i>tonne</i>	pcs	<i>piece</i>
dt	– decytona	p.proc.	– punkt procentowy
	<i>deciton</i>		<i>percentage point</i>
l	– litr	ww.	– wyżej wymienione
	<i>litre</i>		
		PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
			<i>NACE classification</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

- ⇒ Od połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku z roku na rok systematycznie maleje liczba ludności województwa lubelskiego. W porównaniu z 2015 rokiem odnotowano zmniejszenie liczby urodzeń oraz liczby zgonów. Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji ludności na pobyt stały w omawianym okresie było ujemne.
- ⇒ W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym ukształtowało się na wyższym poziomie od notowanego rok wcześniej.
- ⇒ W ujęciu rocznym zanotowano zmniejszenie ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych i spadek stopy bezrobocia oraz zwiększenie liczby ofert zatrudnienia, którymi dysponowały urzędy pracy. Osoby pozostające bez pracy dłużej niż 1 rok nadal stanowiły znaczącą część bezrobotnych zarejestrowanych, a odsetek tych osób był większy od notowanego przed rokiem.
- ⇒ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. w województwie lubelskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. W porównaniu z 2015 r. zwiększyło się również średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.
- ⇒ W województwie lubelskim w 2016 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów miała wpływ rosnąca zbiorowość osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS. W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS, niż wypłacane rolnikom indywidualnym.
- ⇒ W województwie lubelskim, podobnie jak w kraju, w 2016 r. odnotowano spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z 2015 r.
- ⇒ W województwie lubelskim w 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyło się pogłowie bydła i trzody chlewnej.
- ⇒ W 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zaobserwowano zwiększenie skupu żywca rzeźnego oraz zmniejszenie skupu ziarna zbóż podstawowych.
- ⇒ W 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, obniżyły się ceny skupu zbóż, wzrosły zaś ceny żywca wieprzowego. Ceny pszenicy na targowiskach obniżyły się, natomiast żyta wzrosły.
- ⇒ W województwie lubelskim w 2015 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zdecydowała niższa wartość produkcji roślinnej.
- ⇒ W 2016 r. w województwie lubelskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Zanotowano również wzrost wydajności pracy i przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

- ⇒ W 2016 r. w województwie lubelskim zanotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Niższa niż rok wcześniej była także wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie odnotowano również zmniejszenie wydajności pracy i przeciętnego zatrudnienia w budownictwie.
- ⇒ W 2016 r., w województwie lubelskim w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz liczba wydanych pozwoleń na ich realizację lub zgłoszeń z projektem budowlanym, zmalała natomiast liczba rozpoczętych budów. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego.
- ⇒ W województwie lubelskim w 2016 r. miał miejsce wzrost wartości sprzedaży detalicznej i hurtowej w odniesieniu do roku 2015.
- ⇒ W 2016 r., w województwie lubelskim wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były mniej korzystne niż uzyskane rok wcześniej. W porównaniu z 2015 rokiem pogorszył się: wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wynik finansowy brutto oraz netto. Ponadto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto. W skali roku pogorszeniu uległa większość wskaźników: poziomu kosztów z całokształtu działalności, rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, rentowności obrotu brutto i netto oraz wskaźnik płynności finansowej II stopnia. Poprawił się wskaźnik płynności finansowej I stopnia.
- ⇒ Rok 2016 był drugim z rzędu, w którym odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych w badanych przedsiębiorstwach mających siedzibę na terenie województwa lubelskiego. Również liczba i wartość kosztorysowa rozpoczętych inwestycji była niższa niż w 2015 r.

BASIC TRENDS

- ⇒ *Observed since the mid-90s of the twentieth century systematic decline of population in the voivodship continued in 2016. Compared to 2015, the number of births and deaths was lower. Both the natural increase and the net migration of the population for permanent residence were negative.*
- ⇒ *In 2016, there was an increase in average employment in the enterprise sector, compared to previous year.*
- ⇒ *During the year, there was a decrease of the total number of registered unemployment and unemployment rate as well as an increase of the number of employment offers from labour offices, compared with the previous year. The unemployed for longer than 1 year constituted significant part of registered unemployment and percentage of these persons was higher than in previous year.*
- ⇒ *In 2016 the average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in lubelskie voivodship were at a level higher than a year earlier. Compared to 2015, the average wages and salaries per hour increased.*
- ⇒ *In the lubelskie voivodship, in 2016, the average number of retirees and pensioners was at a higher level than a year earlier. The direction of changes taking place in the whole population of beneficiaries was influenced by the increasing population of the people receiving benefits paid by ZUS. In the analysed year an increase in the average monthly gross pensions was reported, the higher dynamics was characterized by benefits paid by ZUS than paid to the individual farmers.*
- ⇒ *As in the country, in 2016 prices of consumer goods and services decreased compared to 2015.*
- ⇒ *In lubelskie voivodship, in relation to the previous year, herds of cattle and pigs decreased.*
- ⇒ *In 2016, compared to the previous year, there was an increase in procurement of animals for slaughter and a decrease in procurement of cereals.*
- ⇒ *In relation to the previous year, in 2016 a decrease in procurement prices of cereals and an increase in procurement prices of animals for slaughter. Market prices of wheat decreased, while market prices of rye increased.*
- ⇒ *In 2015, in the lubelskie voivodship, in relation to the previous year, there was a decrease in global agricultural production (in constant prices), due to the lower value of crop production.*

- ⇒ *In comparison with 2015, there was an increase in sold production of industry. There was also an increase in labour productivity, and average employment in the industry.*
- ⇒ *In 2016, in the lubelskie voivodship there was a decrease in sold production of construction in relation to the previous year. The construction and assembly production was also less than in the previous year. During this period, a decrease in labour productivity and average employment in construction was observed.*
- ⇒ *In 2016, in comparison with 2015, there was an increase in the number of dwellings completed, the number of permits issued and a decrease in the number of new constructions. The average usable floor space of 1 dwelling was less than in previous year.*
- ⇒ *In the lubelskie voivodship, in 2016 there was an increase in the value of retail sales and wholesale in relation to 2015.*
- ⇒ *In 2016, the surveyed companies achieved worst financial results than in the previous year. Compared to 2015, there was a decrease in financial result on sale of products, goods and materials, gross and net financial result. In addition, the share of companies showing net profit in the total number of companies decreased. The majority of indicators was lower than in the previous year: the cost level indicator, the sale, gross and net turnover profitability rates and the financial liquidity rate of the second degree. The financial liquidity rate of the first degree was higher.*
- ⇒ *The 2016 was the second successive year in which a decrease in investment outlays in enterprises surveyed in the lubelskie voivodship was observed. Also the number and the estimated value of commenced investments were lower, compared to 2015.*

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

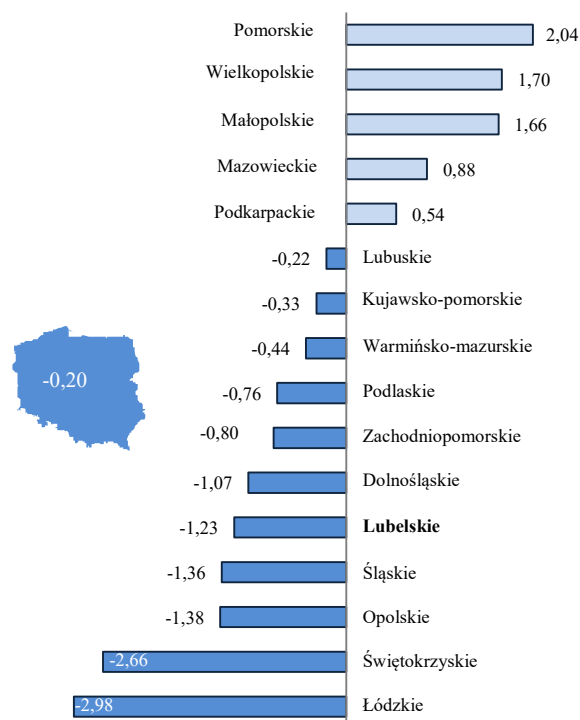
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.

Wyszczególnienie	Polska	Lubelskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	85
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,20	-1,23
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,04	-1,90
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,2	55,0
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	52,8	50,6
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	6,2	8,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	4277,03	3713,05
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	2018,48	1812,13
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1182,83	1182,01
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	99,4	99,1
Obsada bydła ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	41,3	25,6
Obsada trzody chlewnej ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	75,6	39,4
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	481695	347825
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł	446107	247595
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,3	3,3
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1103	816
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	24	8
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych w %	81,6	79,2
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,0	93,8
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	88,5	90,7
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2014 r. w zł	44686	31170

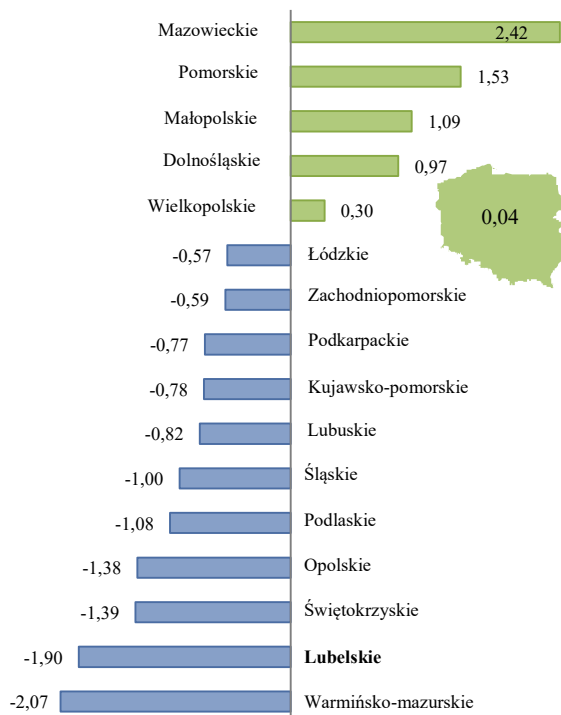
^a Przeciętne w roku. ^b Stan w czerwcu.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

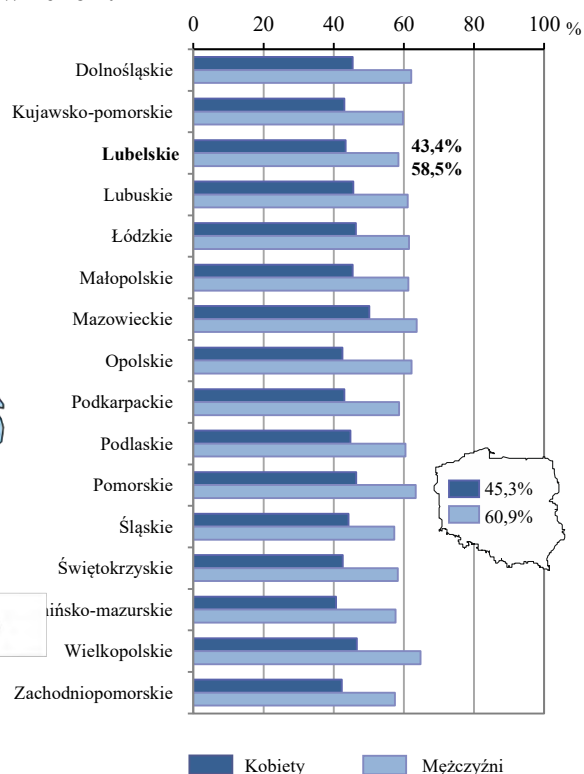
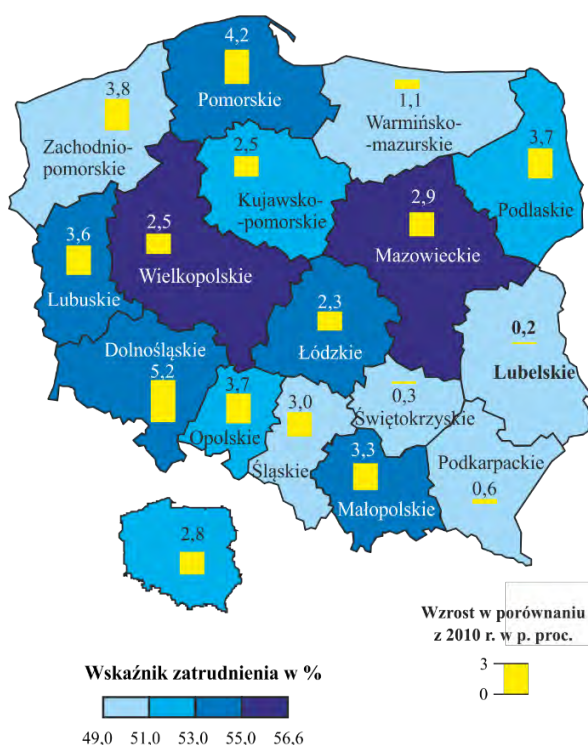
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.

Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

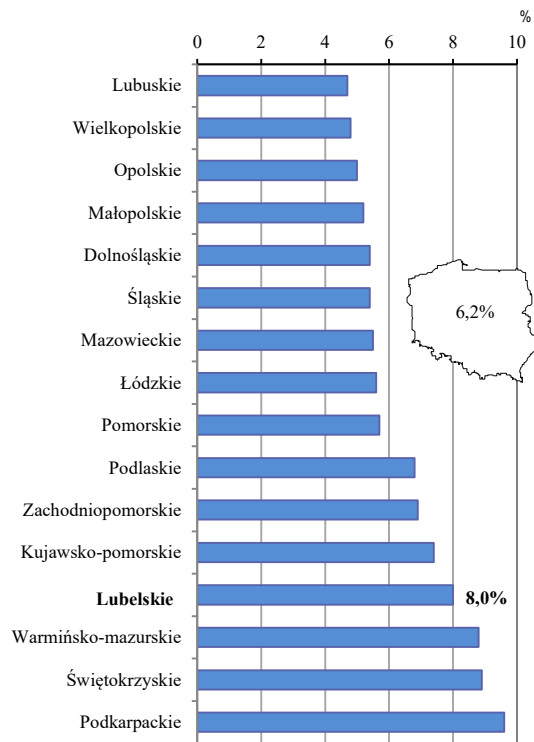

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2016 r.

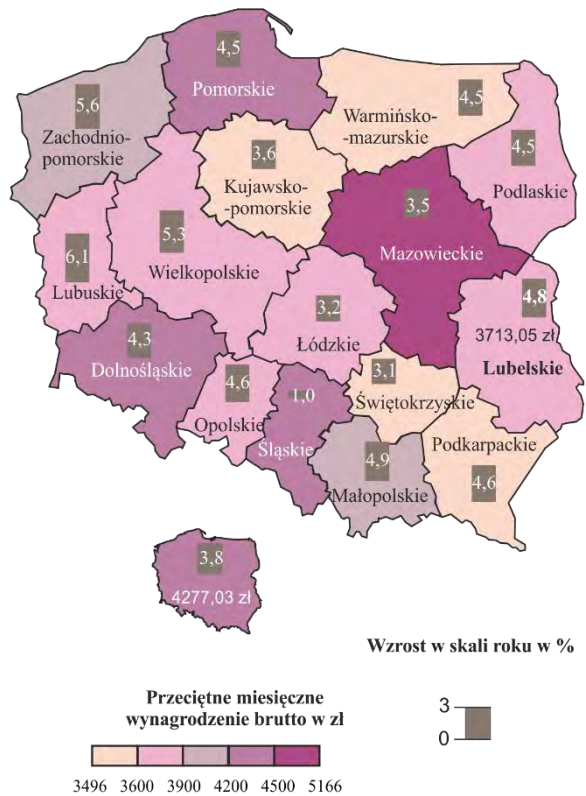
^a Przeciętne w roku.

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2016 r.

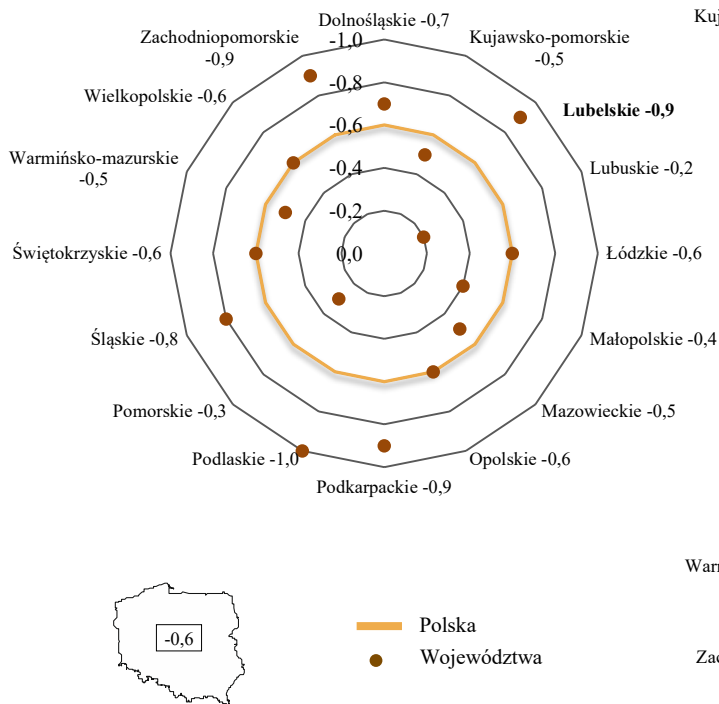

^a Przeciętne w roku.

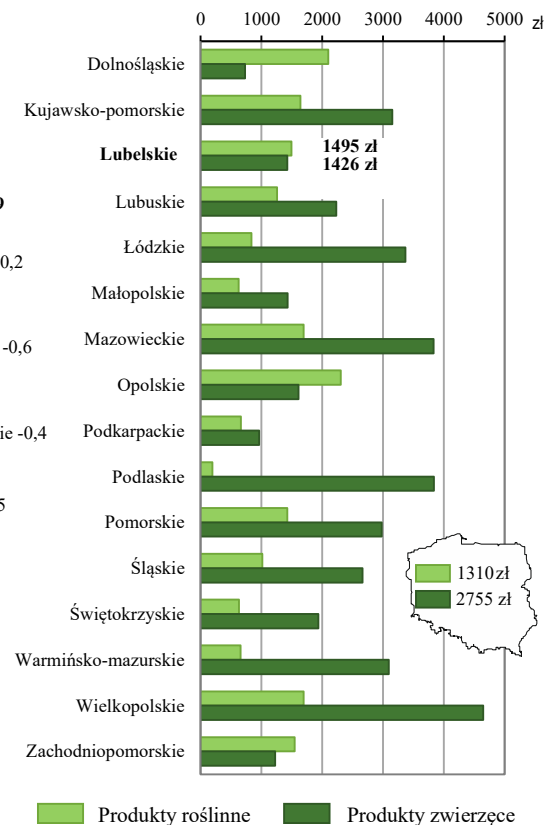
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.

Wyk. 6. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r. Spadek w skali roku w %

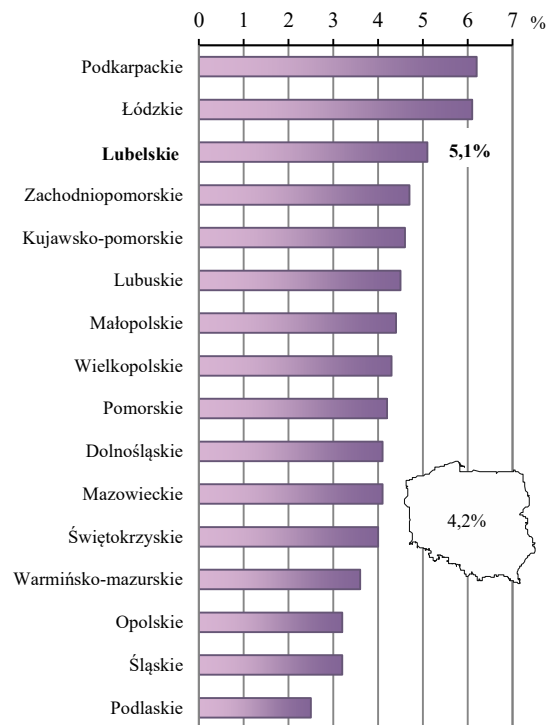
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.

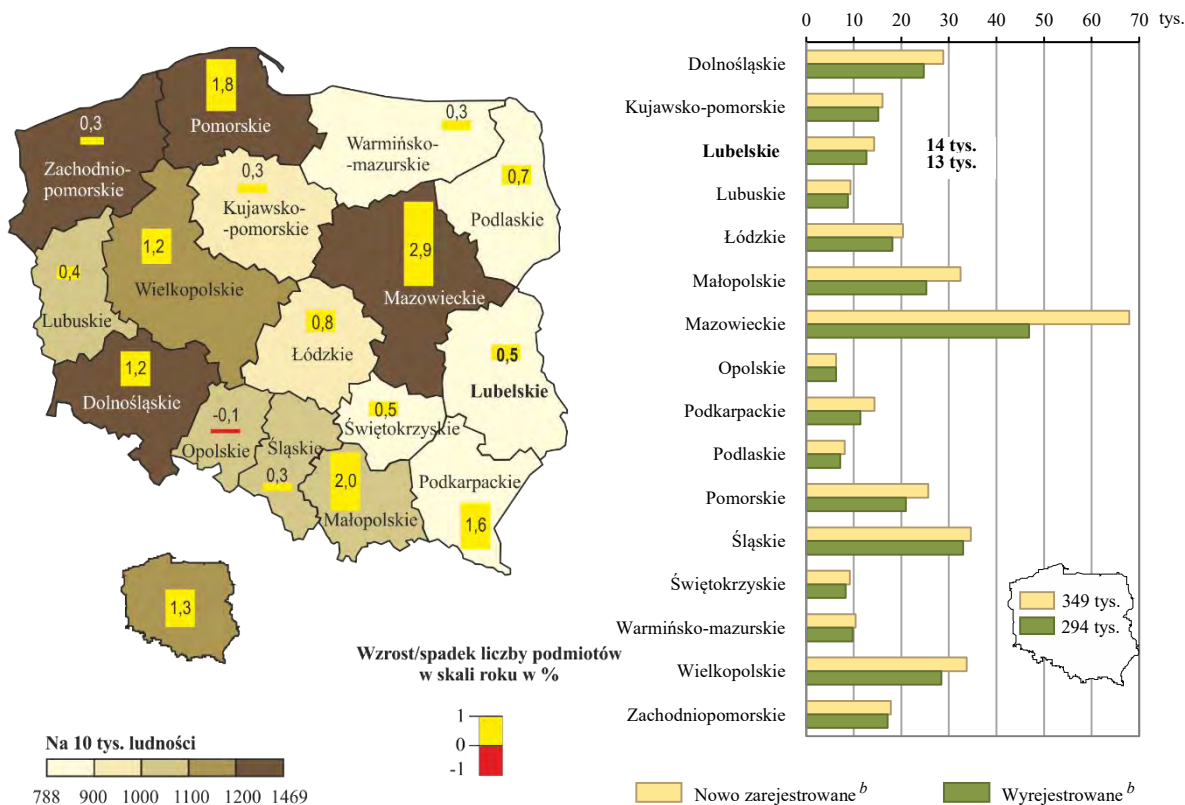
Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2016 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku; w podziale według województw - bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

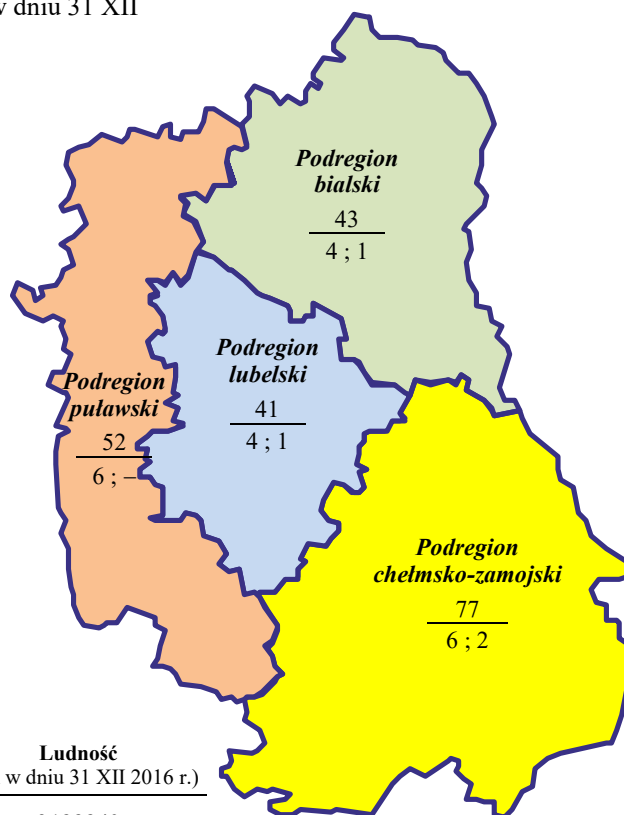
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CEŁÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

liczba gmin
 $\frac{213}{20 ; 4}$
 liczba powiatów

liczba miast
 na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha	Ludność (stan w dniu 31 XII 2016 r.)
LUBELSKIE	2512246	2133340
podregiony:		
bialski	597734	304212
chełmsko-zamojski	929096	632891
lubelski	422073	711960
puławski	563343	484277

Podregion bialski		Podregion chełmsko-zamojski		Podregion lubelski		Podregion puławski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasta na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
bialski parczewski radzyński włodawski	Biała Podlaska	biłgorajski chełmski hrubieszowski krasnostawski tomaszowski zamojski	Chełm Zamość	lubartowski lubelski łęczyński świdnicki	Lublin	janowski kraśnicki lukowski opolski puławski rycki	—

Według stanu w dniu 1 I 2016 r. województwo lubelskie zajmowało powierzchnię 25122 km² (2512246 ha), co stanowiło 8,0% powierzchni kraju. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. liczba mieszkańców wyniosła 2133340 osób, tj. 5,6% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 85 osób. W miastach mieszkało 46,4% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

Od połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku z roku na rok systematycznie maleje liczba ludności województwa lubelskiego. W porównaniu z 2015 rokiem odnotowano zmniejszenie liczby urodzeń oraz liczby zgonów. Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji ludności na pobyt stały w omawianym okresie było ujemne.

Według danych szacunkowych w dniu 31 grudnia 2016 roku w województwie lubelskim mieszkało 2133,3 tys. osób. W porównaniu z 2015 rokiem liczba ludności zmalała o 6,3 tys., a w stosunku do 2010 roku – o 45,3 tys. osób. Populacja województwa stanowiła 5,6% ogółu ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadających na 1 km²) w województwie lubelskim była niższa niż w kraju i wyniosła 85 osób na km² wobec 123 w kraju. W miastach na 1 km² przypadało 981, a na wsi 47 osób. W poszczególnych powiatach województwa rozmieszczenie ludności nie było równomierne – największe zagęszczenie występowało w miastach na prawach powiatu, tj. w Lublinie (2309) i Zamościu (2131), a najmniejsze w powiecie włodawskim (31) i parczewskim (37).

Województwo lubelskie odznacza się niższym niż średnia w kraju poziomem urbanizacji. W 46 miastach zamieszkiwało 46,4% ogółu ludności, podczas gdy przeciętnie w kraju ludność miast stanowiła 60,2% ogółu populacji. Największym miastem pod względem liczby ludności był Lublin, w którym mieszkało 340,5 tys. osób. Mieszkańcy Lublina stanowili 34,4% ludności miast i 16,0% ogółu ludności województwa.

W stosunku do poprzedniego roku liczba mieszkańców Lublina zmalała o 0,1% (0,3 tys.).

Z powiatów ziemskich najbardziej zurbanizowane były powiaty: świdnicki (58,6% stanowiła ludność miast), puławski (47,7%) oraz rycki (46,2%), natomiast najmniejszy udział mieszkańców miast odnotowano w powiecie chełmskim (7,4%) i lubelskim (7,6%).

*Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.*

Prezentowane dane dotyczą ludności zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Tabl. 2. **Ludność na podstawie bilansów**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38455	38427
w tym kobiety	19869	19847	19835
Miasta	23449	23203	23149
Wieś	15068	15252	15278
Stan w dniu 31 XII:			
w tys.	38530	38437	38433
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tys.	19877	19839	19840
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tys.	23429	23166	23129
w %	60,8	60,3	60,2
Wieś: w tys.	15101	15271	15304
w %	39,2	39,7	39,8
WOJ. LUBELSKIE			
Stan w dniu 30 VI w tys.	2182	2143	2136
w tym kobiety	1111	1104	1101
Miasta	1015	991	992
Wieś	1166	1152	1144
Stan w dniu 31 XII:			
w tys.	2179	2140	2133
na 1 km ²	87	85	85
w tym kobiety:			
w tys.	1122	1103	1100
na 100 mężczyzn	106	106	106
Miasta: w tys.	1013	988	989
w %	46,5	46,2	46,4
Wieś: w tys.	1166	1152	1144
w %	53,5	53,8	53,6

Struktura ludności według płci w województwie lubelskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. Kobiety stanowiły, podobnie jak przed rokiem, 51,5% ogółu mieszkańców województwa. W Polsce tendencja jest podobna. W ogólnej liczbie mieszkańców przeważały kobiety, których odsetek w 2016 roku wyniósł 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na podobnym poziomie jak rok wcześniej (i w latach poprzednich) osiągając wartość 106, w Polsce zaś na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość 107.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W 2016 roku w województwie lubelskim zarejestrowano 19666 urodzeń żywych. W porównaniu z 2015 rokiem liczba urodzeń zmalała o 0,2%, a w stosunku do 2010 roku – o 19,9%. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 9,21‰ i był nieco wyższy w stosunku do notowanego rok wcześniej (9,20‰), ale niższy niż w 2010 roku (10,38‰).

W kraju w 2016 r. w porównaniu z 2015 roku urodziło się więcej dzieci (o 3,5%), a w porównaniu z 2010 rokiem mniej (o 7,5%). Współczynnik urodzeń wyniósł 9,95‰ wobec 9,60‰ przed rokiem i 10,73‰ w 2010 roku.

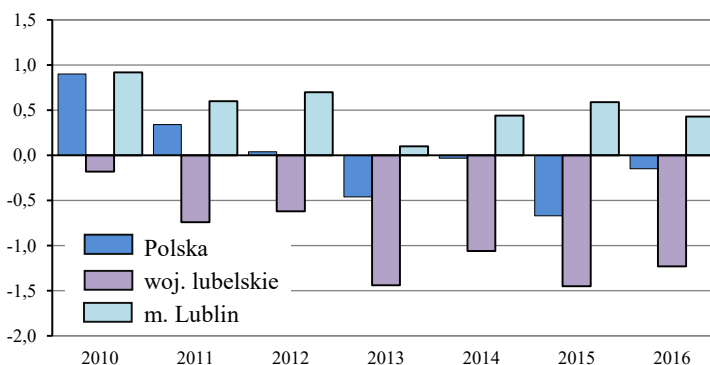
Województwo lubelskie charakteryzuje się wyższym niż przeciętnie w kraju poziomem umieralności. W 2016 roku zmarło 22284 mieszkańców, tj. o 2,3% mniej niż przed rokiem i o 3,3% mniej niż w 2010 roku. Ogólny

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zamieszkałej (według stanu w dniu 30 VI).

współczynnik zgonów wyniósł 10,43‰ wobec 10,65‰ rok wcześniej i 10,56‰ w 2010 roku. W kraju w 2016 roku współczynnik zgonów osiągnął poziom 10,10‰ wobec 10,27‰ w 2015 roku i 9,83‰ w 2010 roku i był o 0,33 pkt niższy niż w województwie lubelskim.

Z roku na rok systematycznie maleje umieralność niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia). W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku zarejestrowano 69 zgonów niemowląt, tj. o 6,8% mniej niż w poprzedzającym go roku i o 34,9% mniej niż w 2010 roku. **Współczynnik zgonów niemowląt** (liczony na 1000 urodzeń żywych) wyniósł 3,51‰ wobec 3,75‰ w 2015 roku i 4,68‰ w 2010 roku. W kraju liczba zgonów niemowląt w porównaniu z 2015 rokiem wzrosła o 3,1%, a w stosunku do 2010 roku zmalała o 26%. Współczynnik zgonów niemowląt wyniósł 3,98‰ wobec 4,00‰ w 2015 roku i 4,98‰ w 2010 roku.

Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

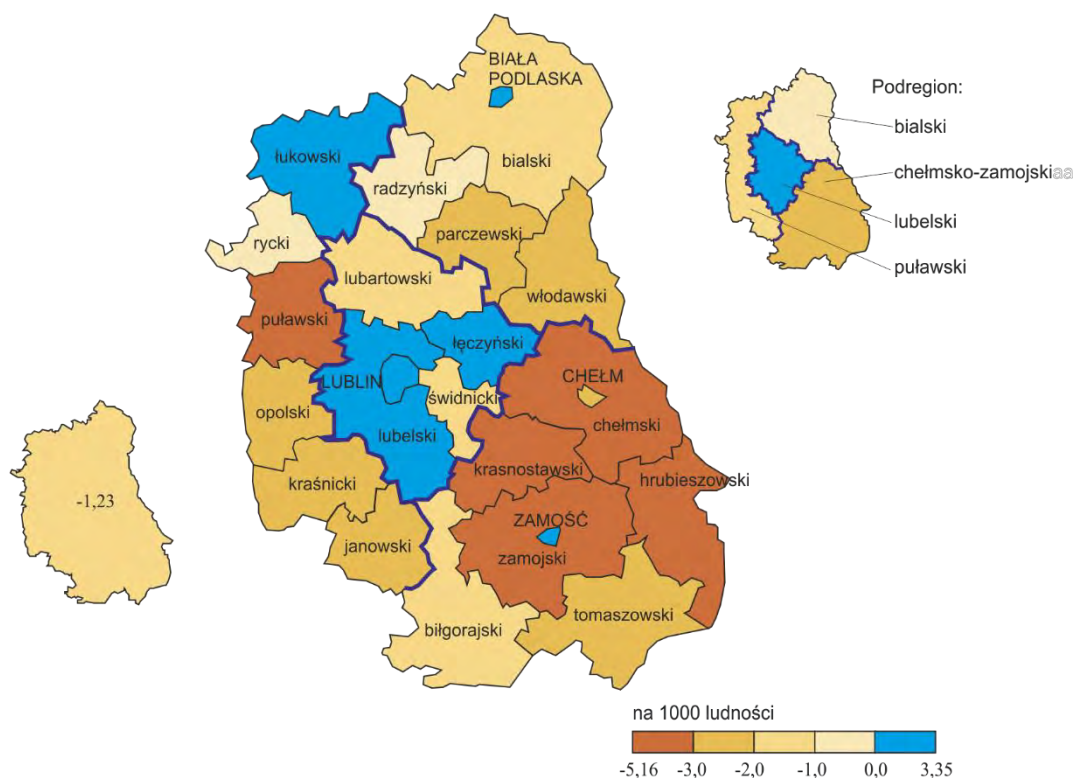

W 2016 r. w województwie lubelskim zanotowano ujemny **przyrost naturalny**. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie minus 2618, podczas gdy rok wcześniej wyniosła minus 3101, a w 2010 roku minus 402. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 1,23‰

wobec minus 1,45‰ w 2015 roku i minus 0,18‰ w 2010 roku. W skali całego województwa w 2016 roku większość stanowiły powiaty z ujemnym przyrostem naturalnym. Najmniejszy przyrost naturalny liczony na 1000 mieszkańców odnotowano w powiecie krasnostawskim (minus 5,16), następnie w powiecie hrubieszowskim (minus 4,67) i zamojskim (minus 3,83). W sześciu powiatach odnotowano dodatni przyrost naturalny, w tym największy w powiecie łużyńskim (3,35), w mieście Biała Podlaska (2,51) oraz w powiecie łukowskim (1,25).

W kraju w 2016 roku, podobnie jak w województwie lubelskim, odnotowano ujemny przyrost naturalny. Współczynnik przyrostu naturalnego dla Polski osiągnął wyższe wartości niż w województwie lubelskim we wszystkich omawianych okresach i ukształtował się na poziomie minus 0,15‰ w 2016 roku, minus 0,67‰ w 2015 roku i 0,90‰ w 2010 roku.

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubelskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**

W 2016 roku zawarto 10654 związki małżeńskie, tj. o 0,9% mniej niż rok wcześniej i o 19,9% mniej niż w 2010 roku. **Współczynnik małżeństw** kształtował się na poziomie 4,99‰ w 2016 roku wobec 5,02‰ w 2015 roku i 6,10‰ w 2010 roku. Współczynnik małżeństw dla Polski w 2016 roku był wyższy niż w województwie lubelskim i ukształtował się na poziomie 5,03‰ wobec 4,91‰ w 2015 roku i 5,93‰ w 2010 roku.

Tabl. 3. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	4,91	5,03
Urodzenia żywe	10,73	9,60	9,95
Zgony	9,83	10,27	10,10
w tym niemowląt ^a	4,98	4,00	3,98
Przyrost naturalny ^b	0,90	-0,67	-0,15
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,05	.	0,04
w tym zagranicznych	-0,05	.	0,04

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Tabl. 3. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
WOJ. LUBELSKIE			
Małżeństwa	6,10	5,02	4,99
Urodzenia żywe	10,38	9,20	9,21
Zgony	10,56	10,65	10,43
w tym niemowląt ^a	4,68	3,75	3,51
Przyrost naturalny ^b	-0,18	-1,45	-1,23
Saldo migracji i wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-2,25	.	-1,90
w tym zagranicznych.....	-0,02	.	0,18

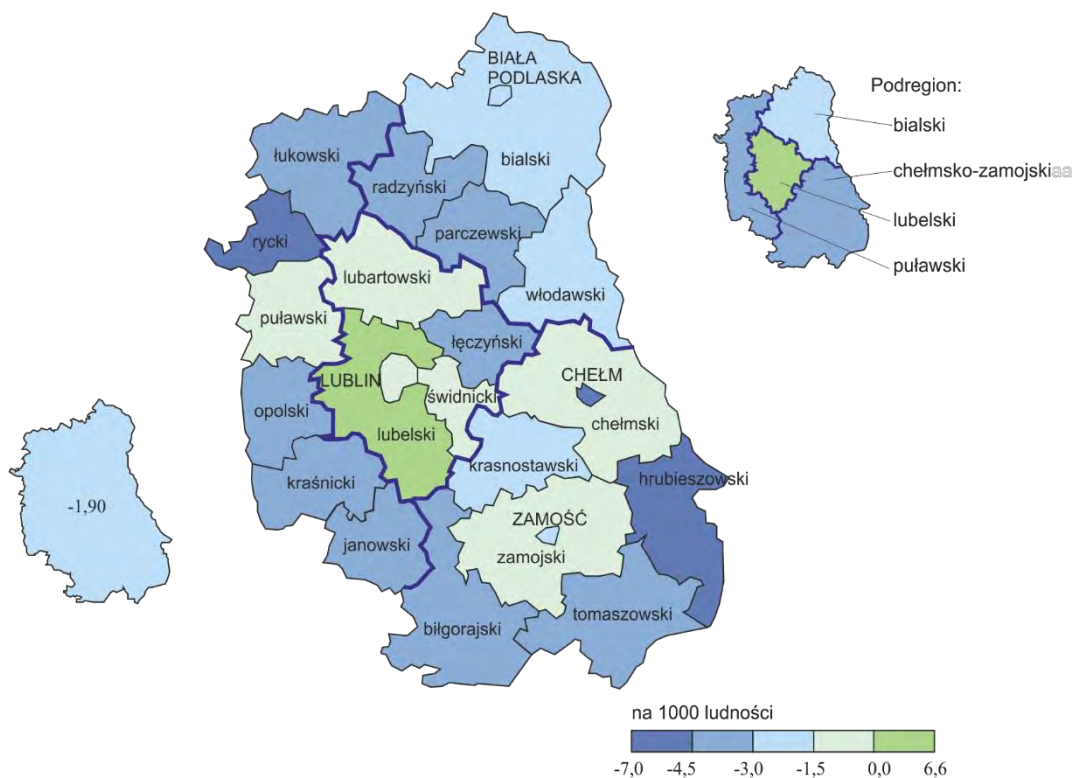
^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wyk. 13. **Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności**

W 2016 r. podobnie jak w 2015 r., saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie. W wyniku ujemnego salda migracji stałych

liczba mieszkańców województwa lubelskiego w 2016 r. zmniejszyła się o 4067 osób, a w 2010 roku o 4905. Współczynnik salda migracji ogółem osiągnął wartość minus 1,90‰ wobec minus 2,25‰ w 2010 roku. W 2016 r. największy ubytek ludności na 1000 mieszkańców wystąpił w powiecie hrubieszowskim (minus 7,00), następnie w Chełmie (minus 6,68) i w powiecie ryckim (minus 5,57). Przyrost liczby mieszkańców odnotowano tylko w powiecie lubelskim (6,57).

Wyk. 14. Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w województwie lubelskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

W 2016 roku z powodu wyjazdu za granicę województwo lubelskie opuściło 264 mieszkańców, natomiast przybyło na stałe do województwa lubelskiego z zagranicy 649 osób. Saldo migracji zagranicznych było dodatnie i wynosiło 385. W Polsce również liczba imigrantów była większa od liczby emigrantów, a saldo migracji zagranicznej osiągnęło poziom 1505 osób.

Dane prezentujące ludność w województwie lubelskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Stan, ruch naturalny i wędrowniczy ludności” – opracowanie sygnałne dostępne co pół roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubelskim” – publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

RYNEK PRACY

▪ ZATRUDNIENIE

W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym ukształtowało się na wyższym poziomie od notowanego rok wcześniej, przy czym tempo jego wzrostu w kolejnych kwartalnych okresach narastających systematycznie wzrastało.

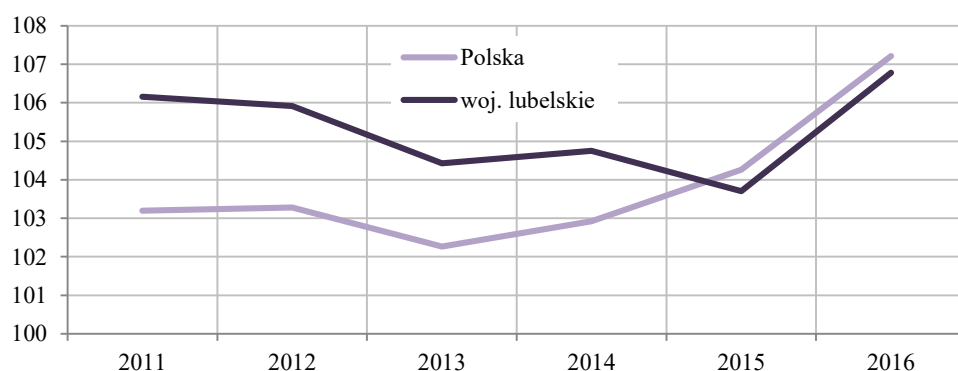
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubelskim w 2016 r. ukształtowało się na poziomie 183,4 tys. osób, tj. wyższym o 3,0% w stosunku do poprzedniego roku (wobec spadku o 1,0% w 2015 r.). W skali kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,8% (po wzroście o 1,3% w 2015 r.).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

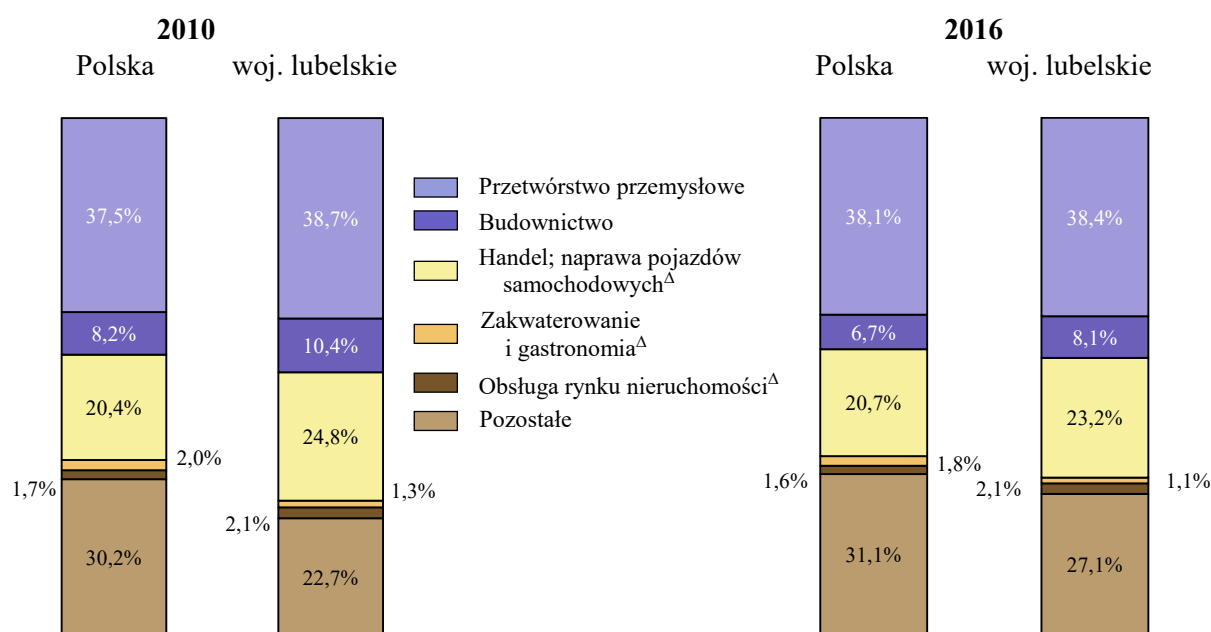
Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w tysiącach		2010=100	2015=100	
Polska	5372,6	5601,6	5760,2	107,2	102,8
woj. lubelskie	171,7	178,1	183,4	106,8	103,0
m. Lublin	60,8	62,2	63,6	104,6	102,1

Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2010 = 100

Największą liczbę zatrudnionych notowano w przetwórstwie przemysłowym – 70,3 tys. osób, tj. 38,4% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, natomiast najmniejszą grupę stanowili zatrudnieni w działalności związanej z zakwaterowaniem i gastronomią (2,0 tys. osób, tj. 1,1% ogólnej liczby zatrudnionych).

Wyk. 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Tabl. 5. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubelskim

Sekcje	2015				2016				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	98,3	98,6	98,7	99,0	101,8	101,7	103,0	103,0	183,4
w tym:									
Przemysł.....	100,9	100,8	101,2	101,3	101,7	101,5	103,7	103,6	94,2
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	101,3	101,4	102,1	102,4	103,3	103,0	105,8	105,4	70,3
Budownictwo.....	86,3	86,2	86,4	88,5	100,2	98,6	98,9	98,8	14,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	95,0	95,9	96,1	95,7	103,9	104,2	104,1	104,4	42,5
Transport i gospodarka magazynowa.....	108,6	108,5	107,9	107,6	93,0	92,7	93,4	93,9	12,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	79,0	80,4	77,7	77,1	114,8	115,9	118,5	116,8	2,0
Informacja i komunikacja.....	106,4	104,0	104,1	104,0	103,0	102,2	103,0	104,3	2,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	100,7	100,5	100,5	101,1	95,1	95,4	95,3	95,6	3,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	94,3	93,9	90,8	90,6	108,3	104,5	105,1	106,8	2,4
Administrowanie i działalność wspierająca.....	95,8	103,7	107,7	114,4	117,3	122,0	126,2	117,4	3,9

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W porównaniu z 2015 rokiem przeciętne zatrudnienie zwiększyło się przede wszystkim w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 17,4%), zakwaterowanie i gastronomia (o 16,8%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 6,8%), natomiast zmniejszyło się m.in. w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 6,1%), obsługa rynku nieruchomości (o 4,4%), a także w budownictwie (o 1,2%).

BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2016 r. w województwie lubelskim zaobserwowano poprawę sytuacji na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano zmniejszenie ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz spadek stopy bezrobocia. Korzystną zmianą, w porównaniu z rokiem poprzednim, było również zwiększenie liczby ofert zatrudnienia, którymi dysponowały urzędy pracy. Osoby pozostające bez pracy dłużej niż 1 rok nadal stanowiły znaczącą część bezrobotnych zarejestrowanych, a odsetek tych osób był większy od notowanego przed rokiem.

W końcu grudnia 2016 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego wyniosła 95,6 tys. osób i była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 12,3 tys. osób, tj. o 11,4%), jak i w 2010 r. (o 24,1 tys. osób, tj. o 20,1%). Należy podkreślić, że spadek liczby bezrobotnych w 2016 r. był wyższy w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy to odnotowano zmniejszenie się liczby bezrobotnych o 7,7%. Zmiany zaobserwowano również w skali kraju – na koniec 2016 r. liczba bezrobotnych była niższa o 14,6% niż rok wcześniej (wobec spadku o 14,3% w 2015 r.), natomiast w stosunku do 2010 r., spadek wyniósł 31,7% i był większy niż w skali województwa.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2016 Nr 645, z późniejszymi zmianami).

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	1563,3	1335,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2368,8	2169,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2630,6	2398,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	83	31	21
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	9,7	8,3
WOJ. LUBELSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	119,7	107,9	95,6
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	169,4	138,4	131,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	166,9	147,4	143,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	166	71	54
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	13,1	11,7	10,4
M. LUBLIN			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	16,1	13,9	12,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	20,1	16,5	15,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	18,8	17,3	16,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	164	33	44
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,6	7,9	7,2

^a W ciągu roku.

W województwie lubelskim w końcu 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszenie liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach. Najwyższy spadek liczby bezrobotnych odnotowano w powiecie łukowskim (o 26,0%), tomaszowskim (o 22,0%) oraz w parczewskim (o 18,9%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

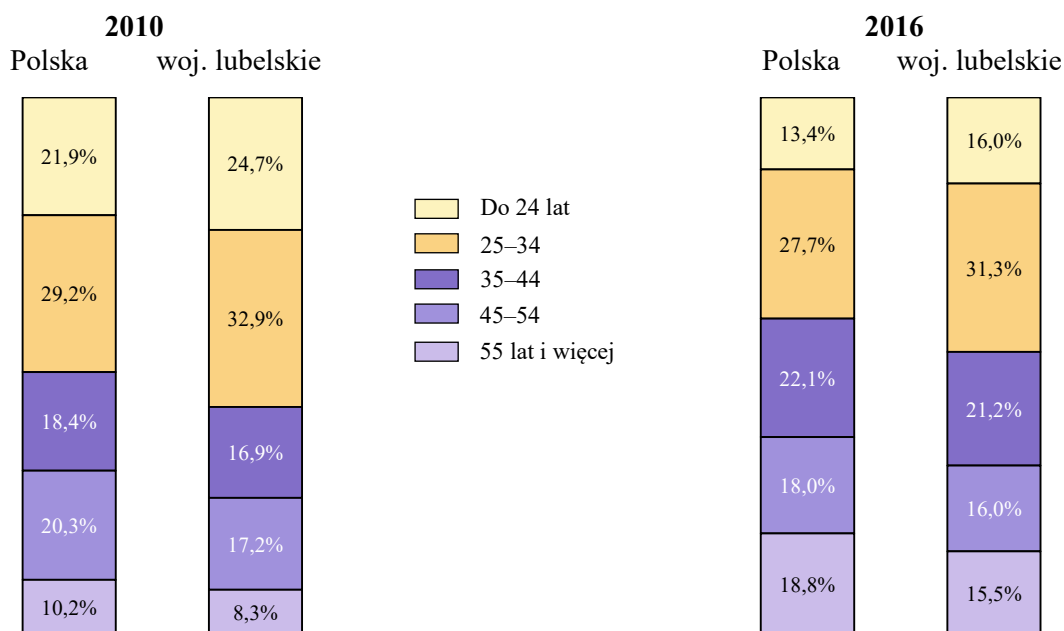
W omawianym okresie 91,6% ogółu bezrobotnych w regionie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2015 r. – 91,5%), 77,3% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 75,5%), a 55,5% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 55,8%).

W końcu grudnia 2016 r., w województwie lubelskim wśród bezrobotnych przeważali mężczyźni, natomiast w kraju kobiety (53,3%). Bezrobotni mężczyźni stanowili 50,6% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była niższa o 12,5% niż rok wcześniej. Spadek w skali roku zaobserwowano również w populacji bezrobotnych kobiet (o 10,2%), natomiast ich odsetek zwiększył się w ciągu roku o 0,7 p. proc., do poziomu 49,4%.

W końcu omawianego roku największą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata; ich odsetek wyniósł 31,3% i zmniejszył się w skali roku o 0,5 p.proc. Największe zmiany w strukturze bezrobotnych w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano w grupie osób w wieku 24 lata i mniej (spadek o 1,8 p.proc.) oraz w wieku 55 lat i więcej (wzrost o 1,5 p.proc.).

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**

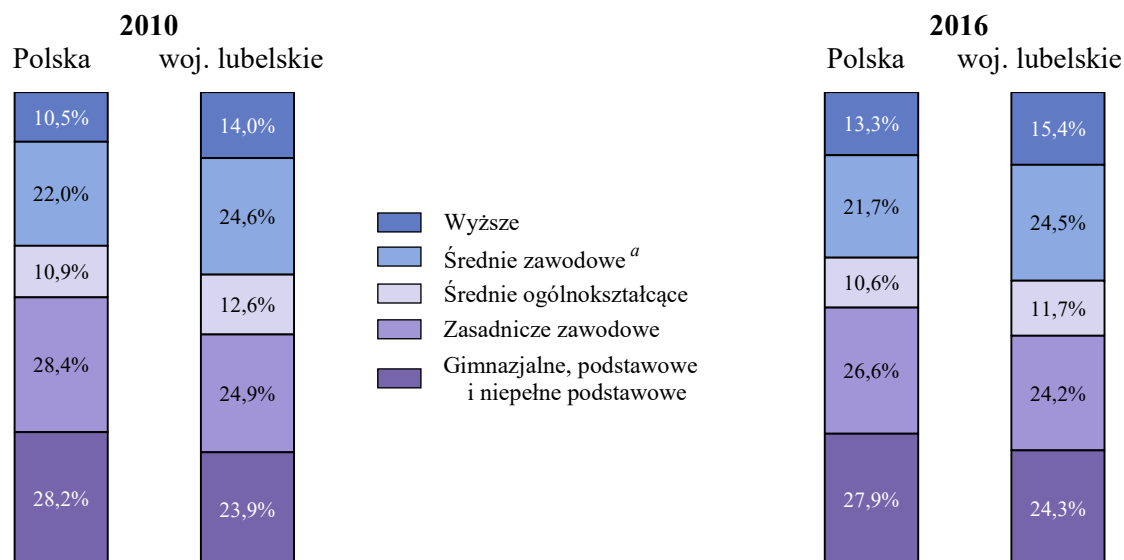
Stan w dniu 31 XII

Na koniec grudnia 2016 r. spośród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy najwięcej było osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 24,5% (przed rokiem – 24,4%), a najmniej ze średnim ogólnokształcącym – 11,7% (podobnie przed rokiem) oraz wyższym – 15,4% (tak jak w ubiegłym roku). Coraz lepiej na rynku pracy radziły sobie osoby z wy-

kształceniem zasadniczym zawodowym. Ich zbiorowość w ciągu ostatniego roku zmniejszyła się o 13,3%.

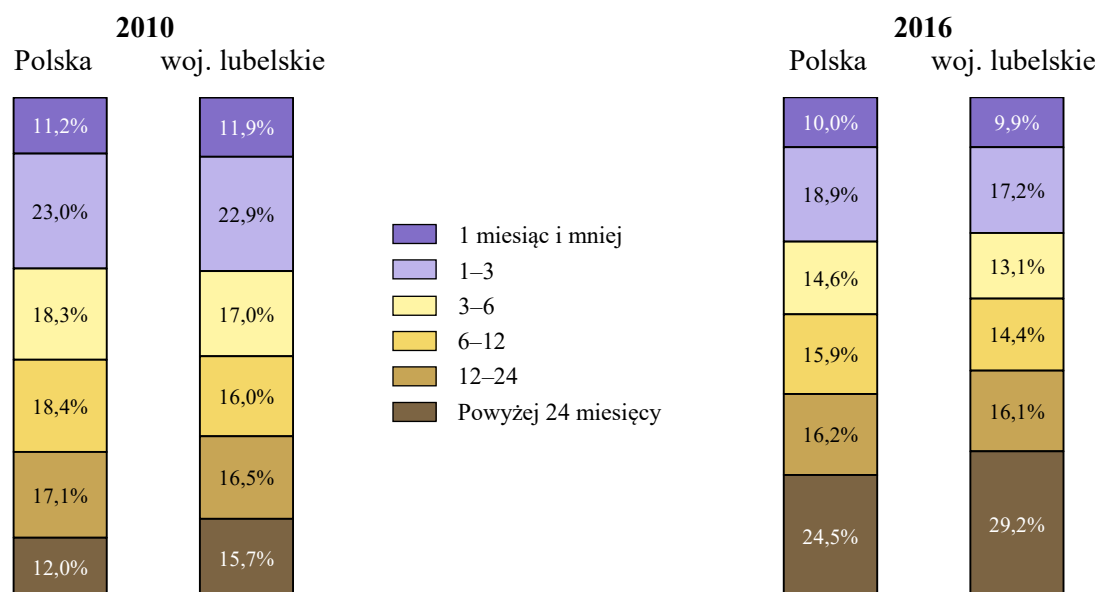
Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, największy spadek (o 18,3%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy w okresie od 3-6 miesięcy (ich udział zmniejszył się do 13,1%, tj. o 1,1 p. proc.). Udział osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok zwiększył się do 45,4%, tj. o 1,8 p. proc.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby dotychczas niepracujące oraz z krótkim stażem (1 rok i mniej), które łącznie stanowiły prawie połowę ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio 22,7% i 23,4%). W porównaniu z 2015 rokiem najbardziej wzrósł odsetek osób ze stażem 1 rok i mniej (o 1,3 p. proc. do 23,4%).

W województwie lubelskim w końcu grudnia 2016 r. liczba bezrobotnych we wszystkich kategoriach osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była niższa niż rok wcześniej. Najbardziej zmniejszyła się liczba bezrobotnych w przypadku osób do 25 roku życia (o 20,0%), natomiast najmniejszy spadek odnotowano w przypadku osób posiadających co najmniej 1 dziecko w wieku 6 lat (o 5,3%). Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne – jej udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., zwiększył się o 0,3 p. proc. do poziomu 61,1%. Zmiany odnotowano także w przypadku osób powyżej 50 roku życia (wzrost o 1,3 p. proc. do 23,6%), osób niepełnosprawnych (wzrost o 0,2 p. proc. do 4,6%), a także bezrobotnych do 25 roku życia (spadek o 1,8 p. proc. do 16,0%).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie lubelskim**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	119,9	104,5	101,0	107,9	110,3	95,8	91,1	95,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	87,9	88,0	88,7	92,3	92,0	91,7	90,2	88,6
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	35,2	27,2	34,6	41,4	34,4	26,9	32,3	37,8
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	103,0	109,6	101,5	102,9	97,6	98,6	93,2	91,3
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	32,2	42,6	38,1	34,5	32,0	41,4	37,0	33,3
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	101,2	100,3	97,9	92,5	99,3	97,1	97,0	96,4
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób ...	3,0	-15,4	-3,5	6,9	2,4	-14,5	-4,7	4,5
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	12,9	11,4	11,1	11,7	11,8	10,4	9,9	10,4

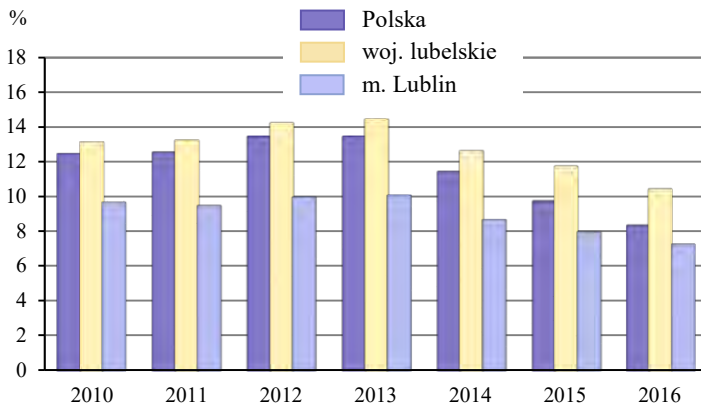
Stopa bezrobocia rejestrowanego, zarówno w skali kraju, jak i województwa, w kolejnych miesiącach 2016 r. była niższa niż rok wcześniej. W końcu grudnia stopa bezrobocia w kraju wyniosła 8,3% i była niższa o 1,4

p. proc. w odniesieniu do poziomu zanotowanego przed rokiem oraz o 4,1 p. proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. W województwie w końcu 2016 r., stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 10,4% i była niższa o 1,3 p. proc. niż rok wcześniej oraz o 2,7 p. proc.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

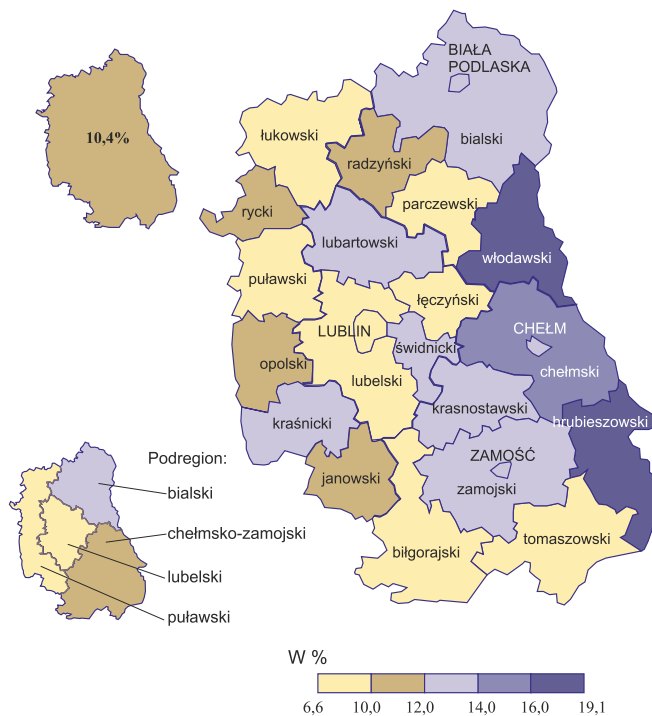
w stosunku do 2010 r. W rankingu województw, lubelskie pod względem wysokości stopy bezrobocia plasowało się na 10. miejscu.

Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

szą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 12,5 p. proc. i w skali roku zmniejszyła się o 0,4 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: włodawskim (19,1%), hrubieszowskim (16,1%) oraz chełmskim (15,8%), zaś najniższą – w powiecie biłgorajskim (6,6%), łukowskim (6,7%) i powiecie łączyńskim (6,9%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubelskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**
Stan w dniu 31 XII

wyniósł 82,7%. W skali roku wzrósł odsetek osób dotychczas pracujących (do 76,8%, tj. o 1,7 p. proc.), a obniżył absolwentów (do 4,3%, tj. o 0,2 p. proc.) oraz udział osób zwolnionych z przyczyn

W województwie lubelskim zmniejszenie stopy bezrobocia w skali roku odnotowano w 23 powiatach (od 0,2 p. proc. w powiecie białskim do 2,5 p. proc. w powiecie tomaszowskim). Wzrost odnotowano jedynie w powiecie krańickim (o 0,2 p. proc.). Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniż-

szą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 12,5 p. proc. i w skali roku zmniejszyła się o 0,4 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: włodawskim (19,1%), hrubieszowskim (16,1%) oraz chełmskim (15,8%), zaś najniższą – w powiecie biłgorajskim (6,6%), łukowskim (6,7%) i powiecie łączyńskim (6,9%).

W 2016 r. w województwie lubelskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 131,3 tys. osób i była niższa niż przed rokiem (o 7,2 tys., tj. o 5,2%), i mniejsza w porównaniu z zanotowaną w 2010 r. (o 38,1 tys., tj. o 22,5%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do 2015 r. (o 0,1 p. proc.) i

dotyczących zakładów pracy (do 3,7%, tj. o 0,2 p. proc.) oraz udział osób zamieszkałych na wsi (do 54,9, tj. o 0,3 p. proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie lubelskim w ciągu 2016 r. skreślono 143,6 tys. osób, tj. mniej o 2,6% niż przed rokiem i o 14,0% – niż w 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 68,4 tys. osób (wobec 68,7 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 1,0 p. proc. do 47,6%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji, zmiany odnotowano również w przypadku osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (ich odsetek zmalał do 18,2%, tj. o 3,2 p. proc.), dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego (do 9,7%, tj. wzrost o 0,8 p. proc.) oraz udział osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (do 13,4%, tj. wzrost o 0,6 p. proc.). Na niezmiennym poziomie pozostał udział osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe (1,0%).

W 2016 r., w województwie lubelskim bilans bezrobotnych kształtował się korzystniej, tzn. w ciągu roku zarejestrowano mniej osób niż wyłączono z ewidencji (o 12,3 tys.). Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 91,4%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 90,5%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie lubelskim w ciągu 2016 r. miały do dyspozycji 65,5 tys. ofert pracy, tj. więcej o 16,5% niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 54 bezrobotnych (wobec 71 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był wyższy niż w skali kraju. Najkorzystniejszą sytuację odnotowano w powiatach: świdnickim (11 osób na 1 ofertę), lubelskim (20 osób) oraz janowskim (21 osób). W Lublinie na 1 ofertę przypadały 44 osoby bezrobotne.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) ^a przeprowadzonego w IV kwartale 2016 r. w województwie lubelskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- zmniejszyła się liczba bezrobotnych (znacząco wśród mężczyzn),*
- zmniejszył się udział osób pracujących w ogólnej liczbie ludności,*
- spadło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,*
- zmniejszyła się liczba biernych zawodowo.*

a Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

W IV kwartale 2016 r., w województwie lubelskim zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 934 tys. osób, a biernych zawodowo – 775 tys. Do ludności aktywnej zawodowo zaliczono 870 tys. osób pracujących i 64 tys. osób bezrobotnych.

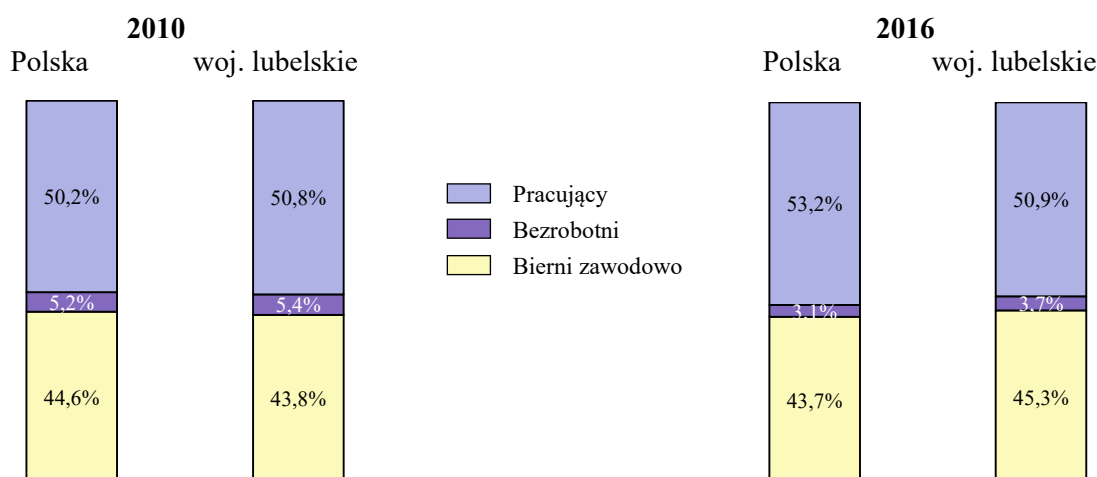
Dane o **aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej** opracowano na podstawie reprezentacyjnego *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)*, prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 8. **Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17489	17286
pracujący	15557	16280	6328
bezrobotni	1597	1210	958
Bierni zawodowo w tys.	13826	13473	13410
Współczynnik aktywności zawodowej w % ..	55,4	56,5	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	52,6	53,2
Stopa bezrobocia w %	9,3	6,9	5,5
WOJ. LUBELSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	1113	1165	934
pracujący	1007	1062	870
bezrobotni	106	103	64
Bierni zawodowo w tys.	868	917	775
Współczynnik aktywności zawodowej w % ..	56,2	56,0	54,7
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,8	51,0	50,9
Stopa bezrobocia w %	9,5	8,8	6,9

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie, zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego, jak i do 2010 r. W odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. zmniejszył się o 0,1 p. proc. udział pracujących i o 1,2 p. proc. udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, a wzrósł o 1,2 p. proc. odsetek osób biernych zawodowo. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 0,1 p. proc.) i biernych zawodowo (o 1,5 p. proc.), a spadek odsetka bezrobotnych (o 1,7 p. proc.).

Wyk. 22. **Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale**

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2016 r. zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 19,8%, natomiast w odniesieniu do sytuacji z 2010 r.

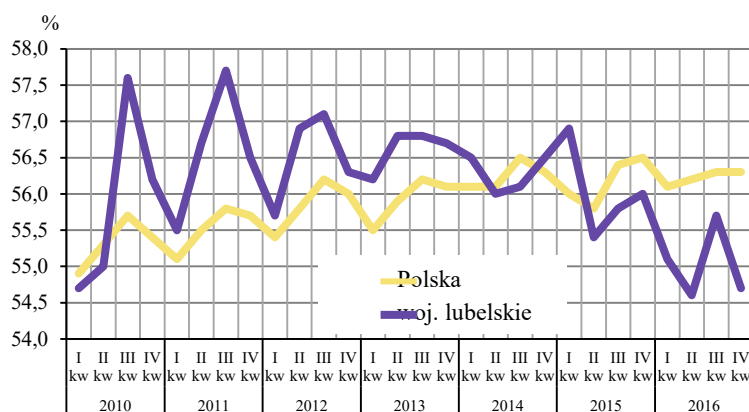
Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

zmniejszyła się o 16,1%. Tendencję spadkową obserwowano zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet.

W omawianym okresie, w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 54,7% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,3%). W regionie, w ujęciu rocznym

zaobserwowano spadek aktywności zawodowej, a opisując ją współczynnik zmniejszył się o 1,3 p. proc., a w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. – zmniejszył się o 1,5 p. proc. (w skali kraju zaobserwowano spadek odpowiednio o 0,2 p. proc. i wzrost o 0,9 p. proc.). W analizowanym okresie, w województwie lubelskim wyższą wartość wskaźnika

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej

z zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (63,8%, wobec 46,3%).

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

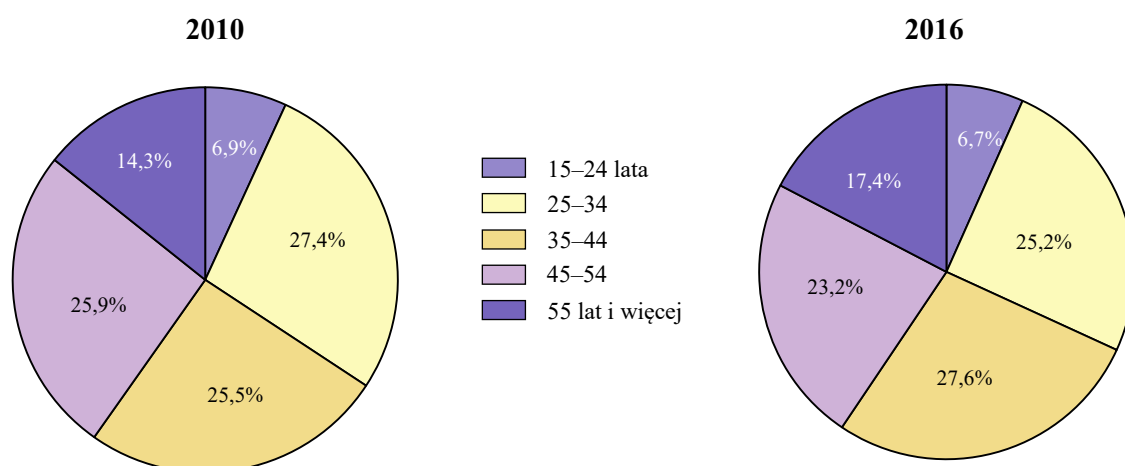
- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2016 r. liczyła 870 tys. i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 18,1%. Spadek dotyczył zarówno liczby kobiet, jak i mężczyzn. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. omawiana populacja zmniejszyła się o 137 tys. osób (tj. o 13,6%), a obserwowany spadek dotyczył kobiet. W IV kwartale 2016 r. wśród pracujących mniejszy udział miały kobiety (43,9%).

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2016 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15-24 lata (6,7%) i 55 lat i więcej (17,4%).

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (25,2%), następnie osoby w wieku 35-44 lata (27,6%) oraz osoby w wieku 45-54 lata (23,2%).

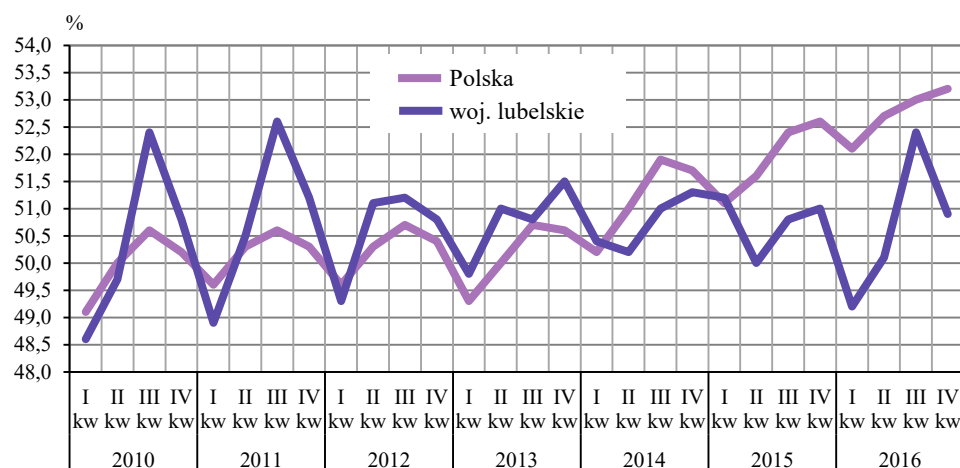
Wyk. 24. **Struktura pracujących według wieku w województwie lubelskim w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w województwie lubelskim wyniósł 50,9% i był niższy o 2,3 p. proc. niż średnio w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2015 r. zmniejszył się on o 0,1 p. proc. (w skali kraju wzrósł o 0,6 p. proc.). W przypadku mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 59,5% (przed rokiem 57,4%), a kobiet 43,0% (mniej o 1,8 p. proc. niż rok wcześniej).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 25. **Wskaźnik zatrudnienia**

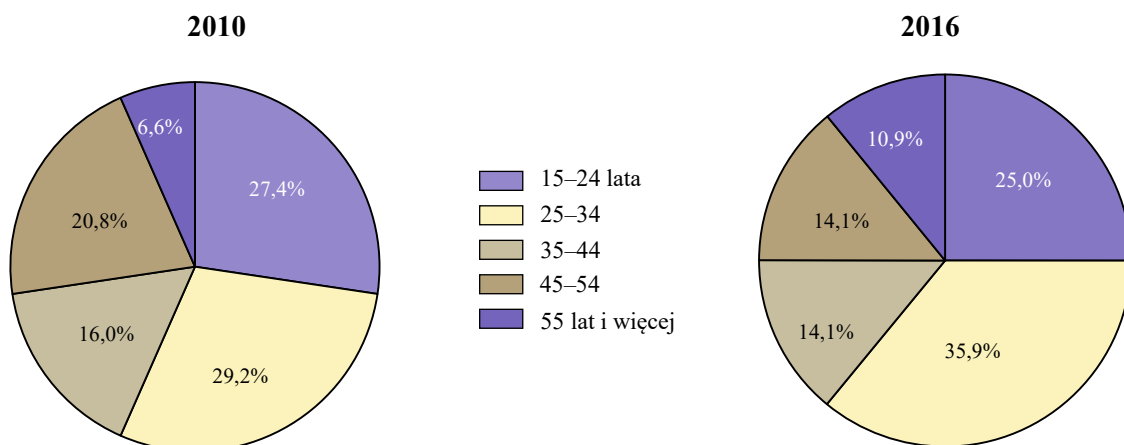
W IV kwartale 2016 r. liczba bezrobotnych w województwie lubelskim wyniosła 64 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego spadła o 37,9% (ten kierunek zmian dotyczył mężczyzn, jak i kobiet). W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r.

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

liczba osób bezrobotnych była niższa o 39,6%. W IV kwartale 2016 r., wśród ogółu osób bezrobotnych w regionie większość (54,7%) stanowili mężczyźni.

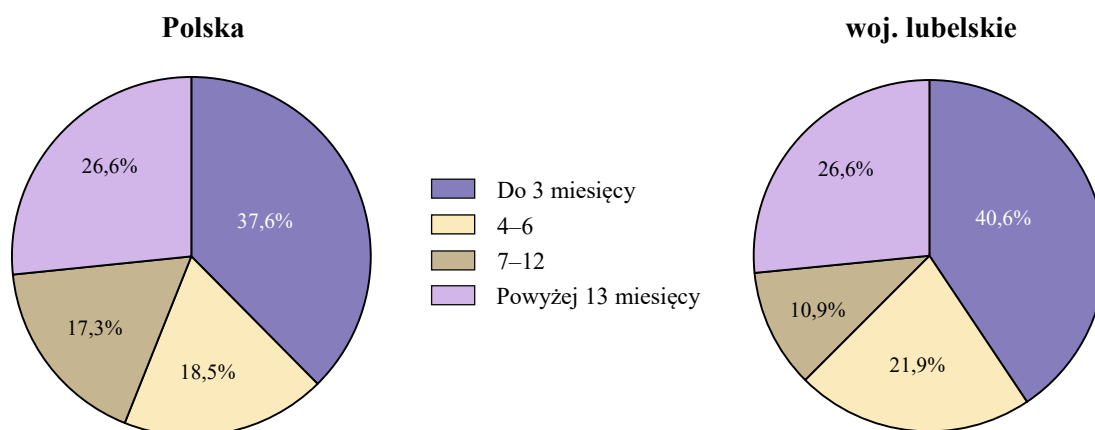
Analiza struktury wiekowej bezrobotnych w województwie lubelskim w IV kwartale 2016 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25-34 lata (35,9% ogółu bezrobotnych). Najmniejszą zbiorowość stanowiły osoby w wieku 55 lat i więcej (10,9%).

Wyk. 26. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie lubelskim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2016 r. w województwie lubelskim wyniósł 10,3 miesiąca (w kraju – 10,7 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ skróceniu o 2,7 miesiąca (w Polsce skrócił się o 1,1 miesiąca). W analizowanym okresie najliczniejszą grupę stanowili poszukujący pracy do 3 miesięcy włącznie – 40,6% ogółu bezrobotnych (wobec 36,5% rok wcześniej) oraz osoby pozostające bez pracy powyżej 13 miesięcy – 26,6% (przed rokiem – 35,6%). W kraju, w IV kwartale 2016 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 13 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 26,6% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zmniejszył się o 3,1 p. proc.

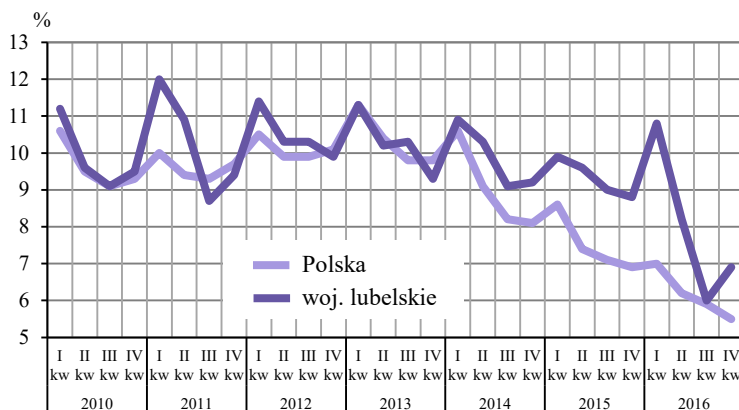
Wyk. 27. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2016 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2016 r., w województwie lubelskim ukształtowała się na poziomie 6,9% i była wyższa o 1,4 p. proc. od wskaźnika krajowego. Na przestrzeni roku stopa bezrobocia spadła o 1,9 p. proc. (w Polsce o 1,4 p. proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano jej zmniejszenie o 2,6 p. proc. (w kraju spadek o 3,8 p. proc.). W IV kwartale 2016 r., w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 6,7%, a wśród kobiet – 7,1%.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

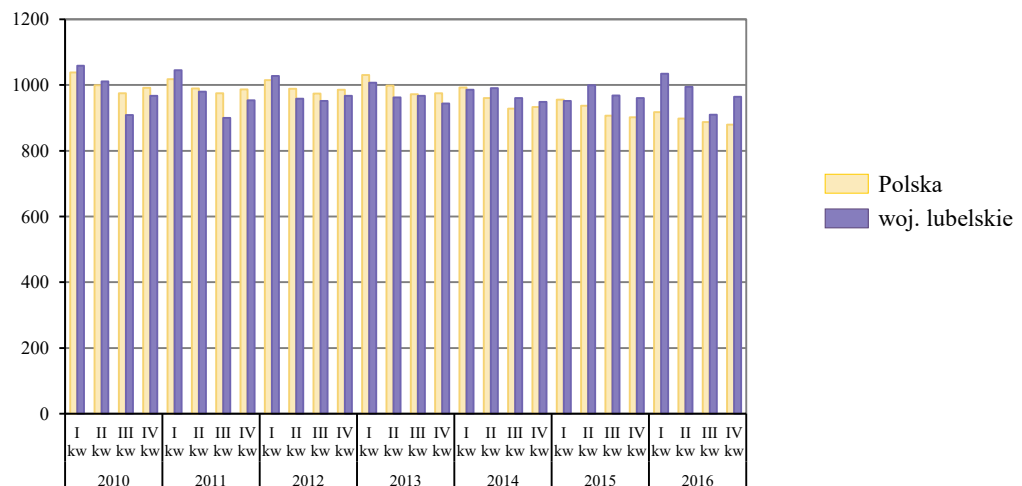
Wyk. 28. **Stopa bezrobocia**

W IV kwartale 2016 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 775 tys. osób i stanowiła 45,3% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w kraju w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,7%. Na przestrzeni

roku liczba nieaktywnych zawodowo w województwie lubelskim zmniejszyła się o 15,5%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była niższa o 10,7%. W skali kraju, w analogicznym okresie, liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,5% i 3,0%. W ogólnej liczbie osób nieaktywnych zawodowo w województwie lubelskim przeważały kobiety, których udział w IV kwartale 2016 r. wyniósł 61,8%.

Wyk. 29. **Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących według kwartałów**

W IV kwartale 2016 r. na 1000 pracujących przypadały 964 osoby bezrobotne i bierne zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wyniosło 960 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 967 osób. W IV kwartale 2016 r., w regionie na 1000 pracujących przypadało więcej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju, podobnie w analogicznym okresie 2015 r.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie lubelskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubelskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Popyt na pracę w województwie lubelskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r., w województwie lubelskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej, a jego tempo wzrastało w kolejnych okresach narastających, w porównaniu z analogicznymi okresami ub. roku. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się również czas przepracowany oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.

Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

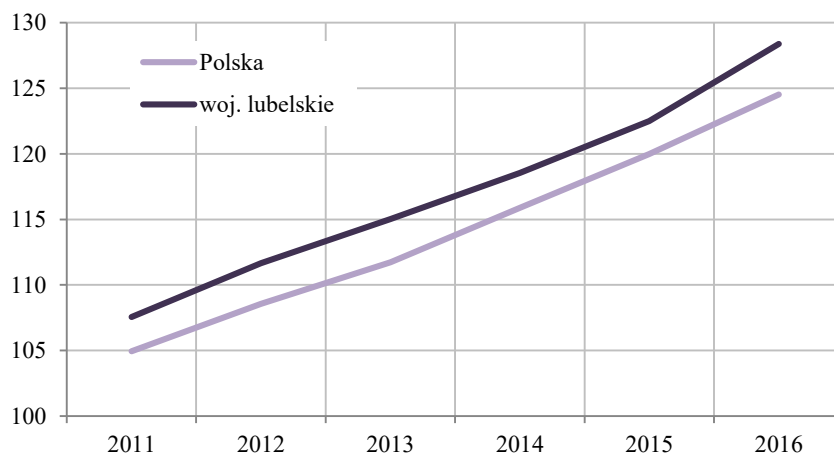
Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych		2010=100	2015=100
Polska	3434,62	4121,41	4277,03	124,5
woj. lubelskie	2892,38	3543,24	3713,05	128,4
m. Lublin	3156,83	3907,59	4121,84	130,6

W 2016 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3713,05 zł i było wyższe niż w 2015 roku o 4,8%. W kraju przeciętna płaca brutto wyniosła 4277,03 zł, co oznacza wzrost o 3,8% w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

2010 = 100

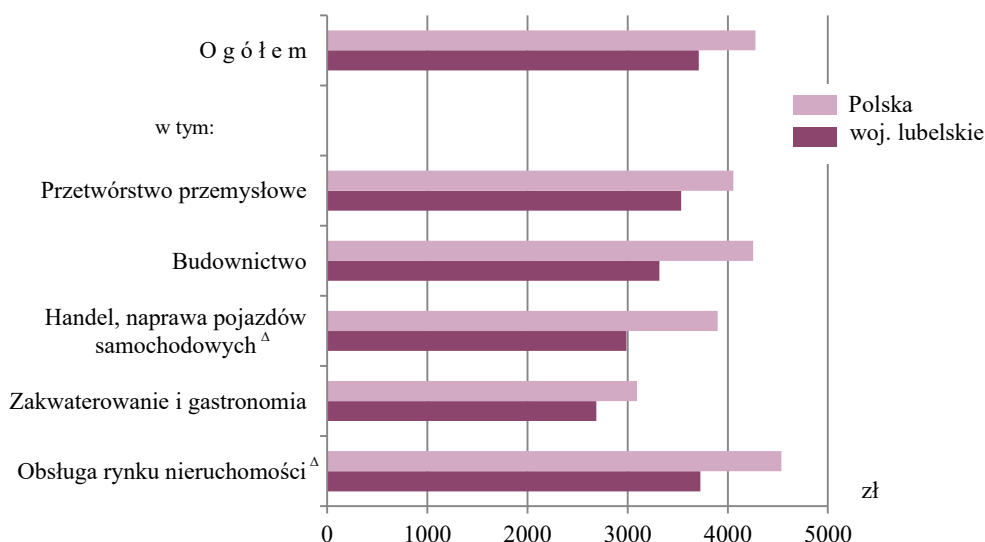

Tabl. 10. **Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubelskim**

Sekcje	2015				2016				w złotych
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	103,0	103,0	103,9	103,0	109,2	106,1	105,1	104,8	3713,05
w tym:									
Przemysł	100,7	102,0	102,7	102,7	113,2	107,9	105,8	104,7	4122,61
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	102,7	104,0	104,6	105,1	107,0	105,4	104,4	104,4	3534,42
Budownictwo.....	102,1	103,7	103,2	99,9	99,6	100,3	102,4	103,8	3317,59
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	104,5	101,9	104,1	103,6	105,5	105,8	106,1	106,2	2988,41
Transport i gospodarka magazynowa.....	104,5	104,1	104,7	103,1	104,5	102,5	103,3	104,9	3309,78
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	114,4	112,5	111,3	108,3	103,7	101,9	102,9	103,4	2686,89
Informacja i komunikacja	104,9	107,2	105,6	105,3	103,7	103,0	104,0	103,1	6201,64
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	105,0	104,4	103,7	103,3	104,1	104,1	104,8	106,0	3726,88
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	103,9	104,0	107,7	107,4	109,6	103,6	100,7	99,4	3556,01
Administrowanie i działalność wspierająca.....	114,4	109,5	109,2	109,7	110,0	105,6	103,4	105,3	2869,29

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw w regionie, przy czym najwyższy notowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,2%), obsłudze rynku nieruchomości (o 6,0%), w administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,3%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,9%). Spadek wynagrodzeń w ujęciu rocznym zanotowano jedynie w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 0,6%).

Wyk. 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.**

W omawianym okresie najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie lubelskim zanotowano w sekcji informacja i komunikacja; przekroczyły one o 67,0% średnią płacę w sektorze przedsiębiorstw w regionie. Najniższe wynagrodzenia stwierdzono natomiast w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia oraz administrowanie i działalność wspierająca (odpowiednio o 27,6% i 22,7% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

W 2016 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowano łącznie 320,1 mln godzin, tj. więcej o 3,2% niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 122,3 mln (38,2% ogółu) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 75,9 mln (23,7%), najmniej zaś w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – 4,1 mln (1,3%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii – 3,7 mln (1,2%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. wyniósł 145 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w tym okresie ukształtowało się na poziomie 25,53 zł. W porównaniu z 2015 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 4,6%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja – 41,15 zł, a najniższe w zakwaterowaniu i gastronomii – 17,28 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie lubelskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie lubelskim w 2016 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów miała wpływ rosnąca zbiorowość osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS, niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2016 r. w województwie lubelskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 508,4 tys. osób i była wyższa od notowanej przed rokiem (o 0,8 tys. osób, tj. o 0,2%), a niższa niż w 2010 r. (o 35,5 tys. osób, tj. o 6,5%). W kraju, w omawianym roku, świadczenia otrzymywało 8507,2 tys. osób, czyli więcej o 0,4% niż w roku poprzednim.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2010=100	2015=100	
POLSKA					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających w tys.:					
świadczenia wypłacane przez ZUS ^a	7491,4	7273,8	7312,8	97,6	100,5
rolników indywidualnych	1374,7	1203,2	1194,4	86,9	99,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł	1588,95	1980,96	2018,48	127,0	101,9
w tym emerytura	1698,35	2096,55	2131,70	125,5	101,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1179,63	1182,83	123,9	100,3
w tym emerytura	996,18	1209,81	1210,30	121,5	100,0
WOJ. LUBELSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających w tys.:					
świadczenia wypłacane przez ZUS	360,3	349,7	352,7	97,9	100,9
rolników indywidualnych	183,6	157,9	155,7	84,8	98,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1404,45	1776,99	1812,13	129,0	102,0
w tym emerytura	1529,95	1903,84	1935,04	126,5	101,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	947,04	1175,20	1182,01	124,8	100,6
w tym emerytura	988,56	1201,50	1205,21	121,9	100,3

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

W 2016 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie, w ogólnej ich zbiorowości w Polsce, wyniósł 6,0% i był taki sam jak rok wcześniej. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa lubelskiego stanowili 4,8% całej populacji, zaś świadczeniobiorcy z KRUS – 13,0%.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r., także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

W 2016 r. w województwie lubelskim emerytury i renty z ZUS otrzymywało 352,7 tys. osób, tj. więcej niż przed rokiem (o 0,9%) i mniej niż w 2010 r. (o 2,1%). Najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS w 2015 r. stanowili emeryci (67,9% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty rodzinne (15,5%).

W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 2,9% liczba emerytów. Zmniejszeniu uległa przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 5,6%) oraz liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,3%).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie lubelskim

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	507,0	507,1	507,4	507,6	508,1	508,3	508,3	508,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100	99,2	99,4	99,6	99,8	100,2	100,2	100,2	100,2
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	349,1	349,3	349,4	349,7	351,4	352,1	352,4	352,7
analogiczny okres poprzedniego roku=100	100,1	100,2	100,3	100,4	100,7	100,8	100,8	100,9
rolników indywidualnych	158,0	157,9	158,0	157,9	156,6	156,3	156,0	155,7
analogiczny okres poprzedniego roku=100	97,3	97,7	98,1	98,5	99,2	99,0	98,7	98,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1746,62	1762,27	1770,49	1776,99	1803,45	1805,74	1808,84	1812,13
analogiczny okres poprzedniego roku=100	103,1	102,8	103,1	103,3	103,3	102,5	102,2	102,0
rolników indywidualnych	1156,40	1172,08	1174,44	1175,20	1178,76	1181,74	1182,34	1182,01
analogiczny okres poprzedniego roku=100	102,3	103,1	103,2	103,1	101,9	100,8	100,7	100,6

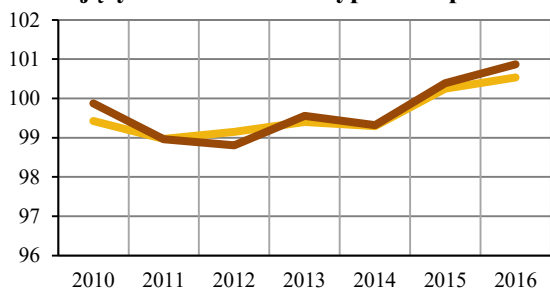
Informacje o świadczeniach **emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Odmiennie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty rolnicze w 2015 r. pobierało 155,7 tys. osób (mniej o 1,4% niż przed rokiem i o 15,2% w stosunku do 2010 r.). W ciągu ostatniego roku największy spadek (o 2,0%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy, natomiast wzrosła zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych – o 0,1%. Podobnie jak w przypadku osób pobierających świadczenia z ZUS, najliczniejszą grupę wśród świadczeniobiorców z KRUS stanowili emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 78,4%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,4% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

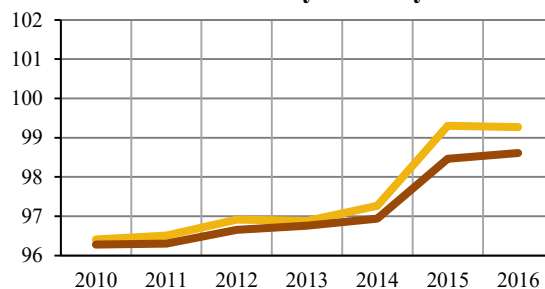
Wyk. 32. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów

Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — woj. lubelskie

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

W województwie lubelskim, w 2016 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1812,13 zł i była wyższa o 2,0% niż przed rokiem (w kraju wzrost o 1,9%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1182,01 zł i zwiększyło się o 0,6% w ciągu roku (w kraju o 0,3%).

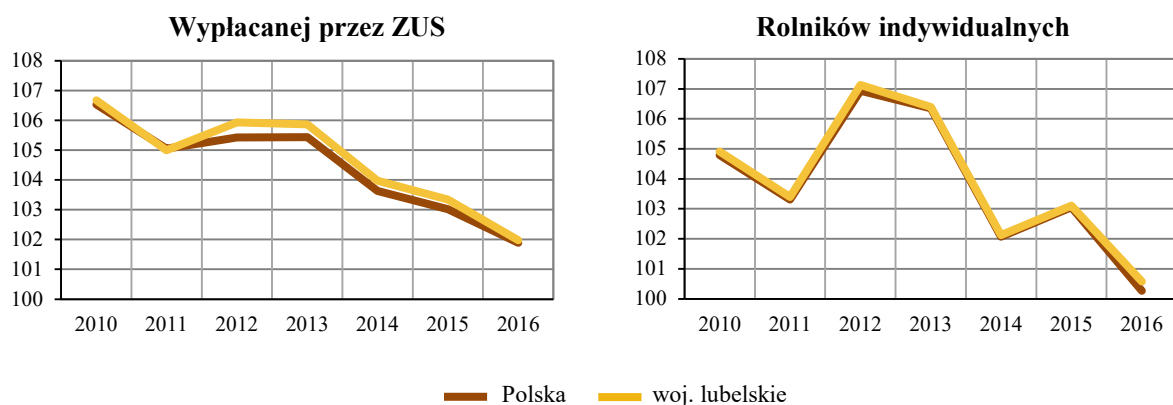
Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS niż to samo świadczenie z KRUS. Rozpatrując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w 2016 r. w porównaniu z 2015 r. odnotowano, zarówno w województwie jak i w kraju,

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

w przypadku przeciętnej renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej przez KRUS (w województwie o 1,7%, a w kraju o 1,4%).

Wyk. 33. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

W 2016 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Województwo lubelskie, podobnie jak przed rokiem, należało do województw, gdzie wypłacana była jedna z najniższych w Polsce przeciętna emerytura i renta z ZUS. W przypadku analogicznego świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych województwo plasowało się na 9. miejscu w kraju. Wpłaty realizowane przez KRUS charakteryzowały się różnokierunkowymi odchyleniami od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (wahały się one od o 0,4% mniej niż przeciętnie w kraju w przypadku emerytur, do o 3,6% więcej niż w kraju w przypadku rent rodzinnych). W przypadku wypłat z ZUS wszystkie rodzaje świadczeń były niższe od średniej krajowej (emerytury o 9,2%, a renty rodzinne o 12,8%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie lubelskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

CENY

W województwie lubelskim, podobnie jak w kraju, w 2016 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku obniżyły się odpowiednio o 0,9% i o 0,6%. Wzrost cen odnotowano w grupach żywność i napoje bezalkoholowe oraz edukacja.

W 2016 r. w województwie lubelskim obniżyły się ceny prawie we wszystkich grupach. Najbardziej potaniał transport (o 4,2%), odzież i obuwie (o 3,4%) oraz rekreacja i kultura (o 3,2%). Wzrost cen odnotowano w dwóch grupach: żywność i napoje bezalkoholowe (o 0,3%) oraz edukacja (o 0,7%).

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (CO-ICOP, do 2013 r. COICOP/HICP).

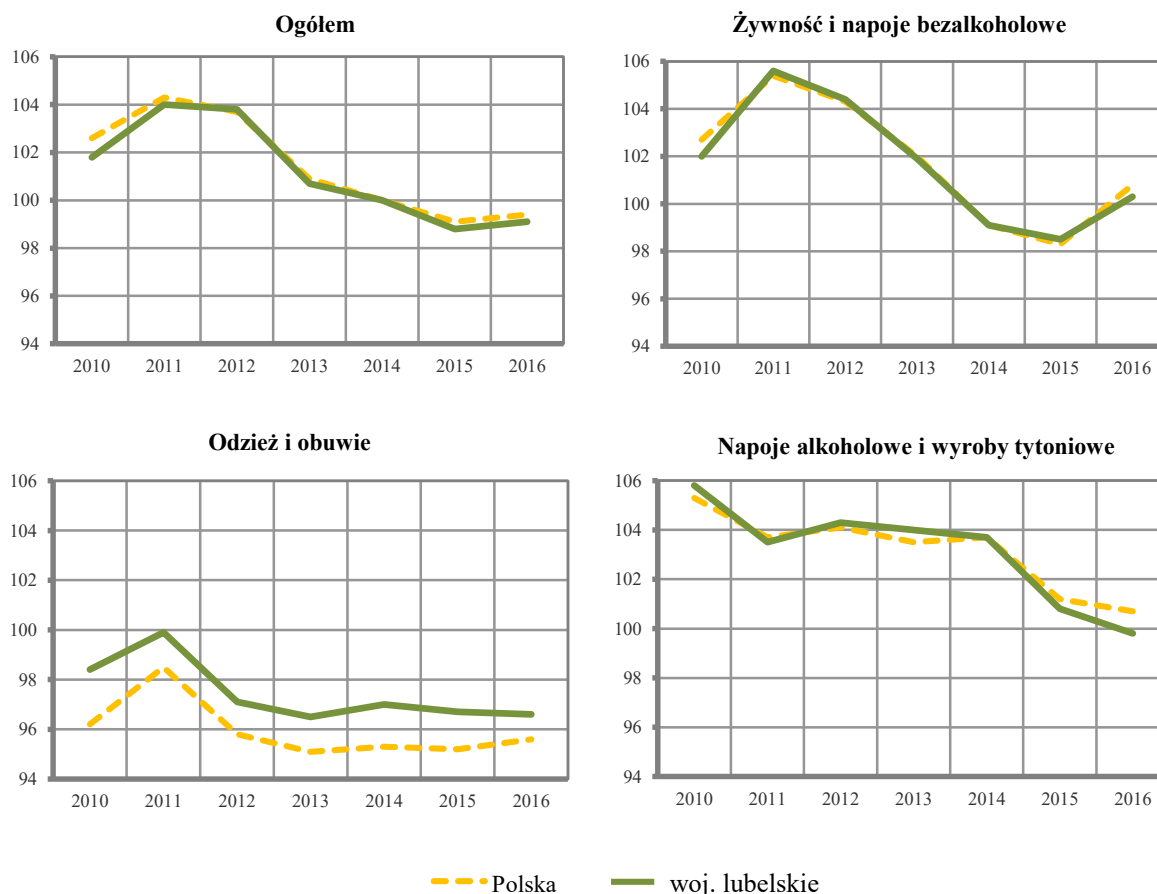
Podobne tendencje zaobserwowano w skali kraju. Wzrost odnotowano w grupach żywność i napoje bezalkoholowe oraz edukacja (po 0,8%) i napoje alkoholowe (o 0,7%). Najbardziej obniżyły się ceny w grupie transport (o 4,6%) oraz odzież i obuwie (o 4,4%).

Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	99,1	99,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	98,3	100,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	101,2	100,7
Odzież i obuwie	96,2	95,2	95,6
Mieszkanie	103,3	100,5	99,4
Zdrowie	102,9	101,9	99,2
Transport	106,2	91,1	95,4
Rekreacja i kultura	99,7	100,7	98,1
Edukacja	102,7	101,1	100,8

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
WOJ. LUBELSKIE			
Ogółem	101,8	98,8	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	98,5	100,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,8	100,8	99,8
Odzież i obuwie	98,4	96,7	96,6
Mieszkanie	102,4	100,4	99,1
Zdrowie	102,5	101,7	99,3
Transport	106,3	90,4	95,8
Rekreacja i kultura	93,4	101,6	96,8
Edukacja	102,3	100,7	100,7

Wyk. 34. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100

W 2016 r., w województwie lubelskim, odnotowano spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych prawie we wszystkich kwartałach w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, przy czym w I i III kwartale po 1,2 %, a w II kwartale o 1,4%. Tendencja spadkowa we wszystkich kwartałach utrzymywała się w grupie odzież i obuwie, mieszkania oraz rekreacja i kultura, z czego największy

spadek nastąpił w III kwartale w grupie rekreacja i kultura o 4,3%. Największym zróżnicowaniem cen charakteryzowała się grupa transport, w której najbardziej obniżyły się ceny w I i II kwartale odpowiednio o 7,0% i 6,8%, a wzrosły w IV kwartale o 1,9%.

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubelskim**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Ogółem	98,2	98,9	99,1	99,1	98,8	98,6	98,8	100,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	96,8	98,2	99,3	99,9	99,8	99,8	100,4	101,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,5	100,7	100,7	100,4	99,9	99,5	99,5	100,3
Odzież i obuwie	96,0	96,5	97,1	97,0	96,8	96,7	96,3	96,6
Mieszkanie	100,3	100,8	100,5	100,0	99,2	98,7	98,9	99,6
Zdrowie	100,8	101,0	102,4	102,5	100,2	100,5	98,6	98,1
Transport	89,4	91,4	90,2	90,3	93,0	93,2	95,1	101,9
Rekreacja i kultura	102,3	101,9	101,9	100,2	98,7	96,2	95,7	96,4
Edukacja	101,2	101,0	100,5	100,0	100,0	100,0	100,1	102,7

W grudniu 2016 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie lubelskim podrożały prawie wszystkie badane artykuły z tej grupy, najbardziej cukier biały kryształ (o 30,8%), herbata liściasta (o 21,9%), masło o zawartości tłuszczu 82-83% (o 18,4%), pomarańcze (o 14,9%) i ser dojrzewający (o 13,2%). Mniej niż przed rokiem płacono m.in. za marchew (o 32,1%), za cebulę (o 19,6%), za ziemniaki (o 16,8%) i za jabłka (o 13,7%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

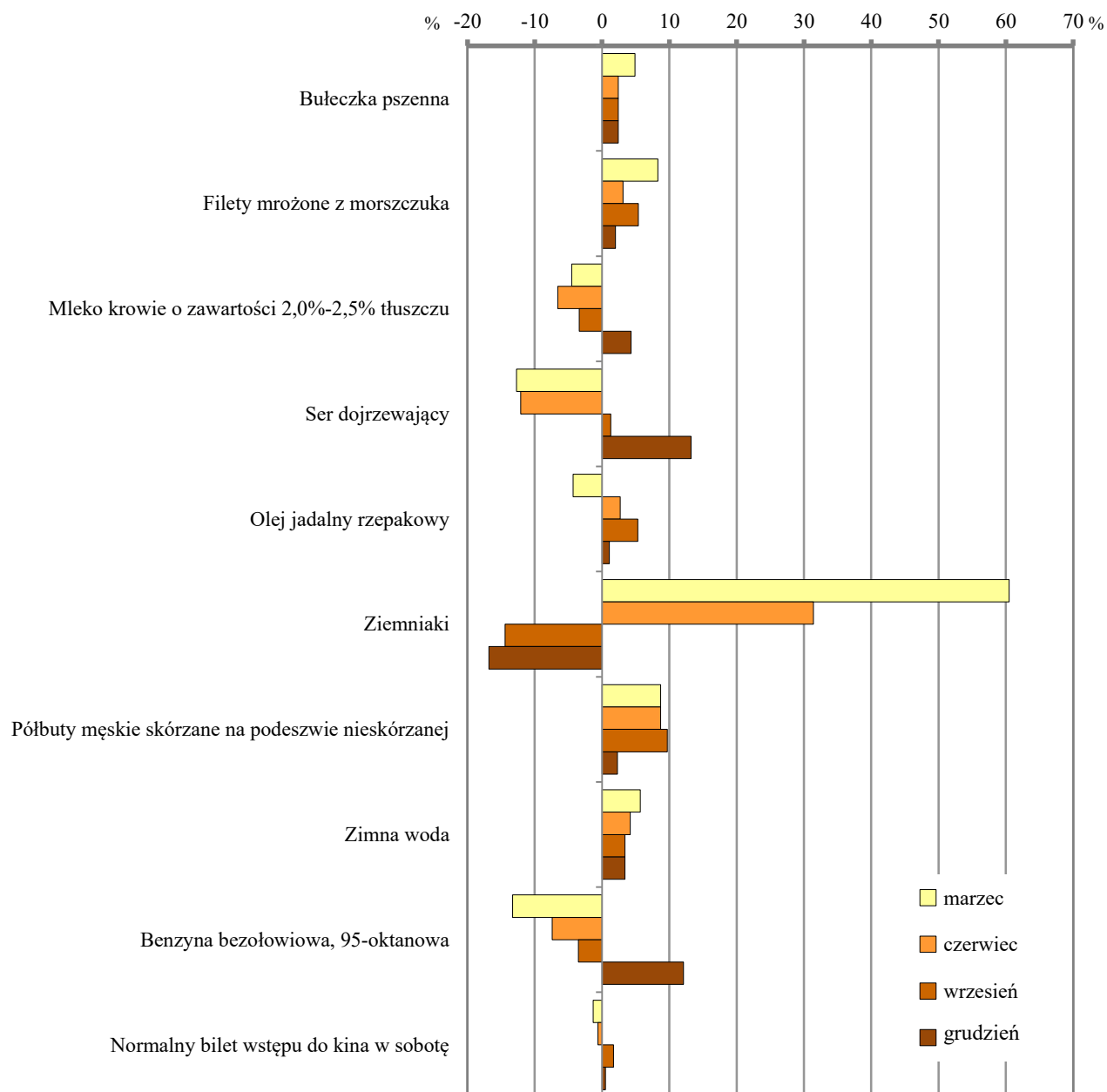
Wśród produktów i usług nieżywnościowych najbardziej wzrosły koszty usług związanych z użytkowaniem mieszkania, w tym opłata za wywóz nieczystości niesegregowanych i segregowanych odpowiednio o 15,8% i o 12,8% oraz za zimną wodę o 3,4%, obniżyła się cena węgla kamiennego I gatunku o 1,8%.

W grupie „odzież i obuwie” najbardziej podrożały podkoszulek męski z krótkim rękawem (o 10,6%), półbuty damskie i męskie skórzane na podszwie nieskórzanej (odpowiednio o 8,2% i o 2,3%), spodnie dziecięce typu jeans, na wzrost 116 – 146 cm (o 5,6%) oraz koszula męska z długim rękawem (o 4,6%). Potaniały natomiast rajstopy damskie cienkie, gładkie (o 6,3%).

W badanym miesiącu konsumenci więcej płacili także za niektóre usługi dla ludności, np.: za oczyszczenie chemiczne lub ekologiczne garnituru męskiego 2-częściowego o 3,7% oraz za naprawę klejonego obuwia męskiego o 1,4%.

W grudniu 2016 r., w porównaniu z grudniem 2015 r., obniżyła się cena między innymi pasty do mycia zębów o 5,1%. Natomiast wzrosły ceny paliw, w tym benzyny bezołowiowej 95-oktanowej i oleju napędowego odpowiednio o 12,1% i o 9,0%. Nie znalazło to jednak odzwierciedlenia w opłacie za przejazd taksówką osobową na terenie miasta, która obniżyła się o 3,2%.

Wyk. 35 **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie lubelskim w 2016 r.**

Tabl. 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,21	2,21	100,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,60	6,45	97,7
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	13,79	14,61	105,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	24,01	24,96	104,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,67	2,80	2,78	99,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,27	3,98	4,90	123,1
Cebula – za 1 kg	2,25	2,20	1,76	80,0
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	1,19	0,98	82,4
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,44	3,17	129,9
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,63	3,57	98,3
Koszula męska z długim rękawem	93,52	100,13	102,54	102,4
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	164,09	197,64	199,02	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	21,68	21,79	100,5
Bilet normalny, jednorazowy na przejazd autobusem miejskim	2,23	2,71	2,71	100,0
Bilet normalny do kina	15,23	18,39	19,02	103,4
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	90,26	93,93	104,1
WOJ. LUBELSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,05	2,01	2,02	100,5
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,30	6,72	6,50	96,7
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,70	13,82	14,03	101,5
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,92	21,83	21,65	99,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,61	2,90	2,81	96,9
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,22	4,03	4,77	118,4
Cebula – za 1 kg	2,31	2,14	1,72	80,4
Ziemniaki – za 1 kg	1,40	1,31	1,09	83,2
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,98	2,37	3,10	130,8
Sok jabłkowy – za 1 l	3,60	3,58	3,52	98,3
Koszula męska z długim rękawem	84,65	94,45	98,82	104,6
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	159,85	232,30	237,57	102,3
Ciepła woda – za 1 m ³	19,58	24,73	24,49	99,0
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,97	2,58	2,78	107,8
Bilet normalny do kina	13,67	16,91	17,00	100,5
Wizyta u lekarza specjalisty	63,85	76,92	81,67	106,2

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubelskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
jak również w Banku Danych Lokalnych.

ROLNICTWO

▪ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

O wysokości plonów upraw rolnych w dużej mierze decydują warunki agrometeorologiczne, tj. temperatura powietrza, ilość i rozkład opadów atmosferycznych oraz nasłonecznienie. Czynniki te, oprócz środków produkcji stosowanych przez rolników, tj. między innymi zastosowanego materiału siewnego, środków ochrony roślin czy zastosowanych nawozów, wpływają na stan i rozwój roślin oraz terminowość wykonywanych prac polowych i zabiegów agrotechnicznych wykonywanych w poszczególnych etapach wegetacji roślin.

Sezon wegetacyjny 2015 r. charakteryzował się w miarę stabilną pogodą bez gwałtownych zjawisk ekstremalnych. Warunki termiczno-wilgotnościowe w okresie późnego lata i wczesnej jesieni 2015 r., pomimo niedostatecznej wilgotności gleby, nie wpłynęły znacząco na opóźnienie prac polowych i przygotowanie pól pod zasiew zbóż ozimych. Jednakże nietypowe warunki pogodowe zakłóciły terminowość siewu rzepaku. We wrześniu trwały wschody ozimin, a ostatnia dekada października przyniosła nocne przygruntowe przymrozki.

W lutym 2016 r. stan przezimowania większości roślin oceniono na gorszym poziomie niż w analogicznym okresie 2015 roku. Przyczyniły się do tego warunki pogodowe jakie wystąpiły na przełomie grudnia 2015 r. i stycznia 2016 r. Po stosunkowo ciepłym końcu grudnia przyszedł dość duże mrozy w styczniu, które przy braku pokrywy śnieżnej spowodowały znaczne uszkodzenia ozimin. W marcu ruszyła wiosenna wegetacja roślin i rozpoczęto wysiewy wiosenne.

Maj 2016 r. był miesiącem dość ciepłym z dostateczną ilością opadów deszczu, które miejscami były gwałtowne łącznie z gradobiciem i poczyniły szkody w uprawach.

Lato 2016 r. było ciepłe o dość częstych opadach deszczu. Pod koniec lipca warunki pogodowe umożliwiły rozpoczęcie żniw. Sierpień przyniósł upały, jak i gwałtowne zmiany pogody: burze i trąby powietrzne, gradobicie, co przyczyniło się do częstego przerywania prac żniwnych. Zboża mokły na polach i zaczynały porastać. Jakość zebranych zbóż, jak i plony były niższe niż w roku ubiegłym. Podobnie rośliny oleiste przyniosły niższy plon na skutek złego przezimowania. Dostateczna wilgotność gleby sprzyjała prowadzeniu prac uprawowych oraz siew poplonów ścierniskowych i rzepaku ozimego.

Wrzesień charakteryzował się bardzo ciepłą i słoneczną pogodą z niewielkimi opadami deszczu. Sprzyjało to prowadzeniu prac polowych związanych ze zbiorem ziemniaków, soi na ziarno i kukurydzy na kiszonkę. Rolnicy wysiali również większość ozimin, pomimo niedostatecznej wilgotności gleby. Wschody ozimin oceniono na dość dobrym poziomie, jednakże ciepła pogoda sprzyjała występowaniu szkodników, między innymi mszyc na zbożach i śmietki kapuścianej na rzepaku. Pod koniec września rozpoczęła się kampania buraczana.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^a :			
bydło	38,6	41,0	41,3
trzoda chlewna.....	102,6	80,0	75,6
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	66,83	62,02
ziarno żyta za 1 dt	42,12	51,42	51,73
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	51,15	52,27
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	5,95	5,87
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,30	4,68
mleko krowie za 1 l	1,07	1,13	1,11
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	75,59	75,11
ziarno żyta za 1 dt	48,58	58,67	59,33
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	82,04	96,02
prosię na chów za 1 szt.	130,20	154,03	154,62
WOJ. LUBELSKIE			
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^a :			
bydło	26,6	25,4	25,6
trzoda chlewna.....	71,8	39,8	39,4
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,02	62,72	58,86
ziarno żyta za 1 dt	39,61	44,83	48,01
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	45,34	45,22	58,28
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,76	6,26	6,67
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,84	4,24	4,68
mleko krowie za 1 l	1,02	1,11	1,12
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,62	66,85	66,00
ziarno żyta za 1 dt	42,36	52,66	54,43
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	80,99	76,76	90,70
prosię na chów za 1 szt.	111,43	147,11	137,01

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

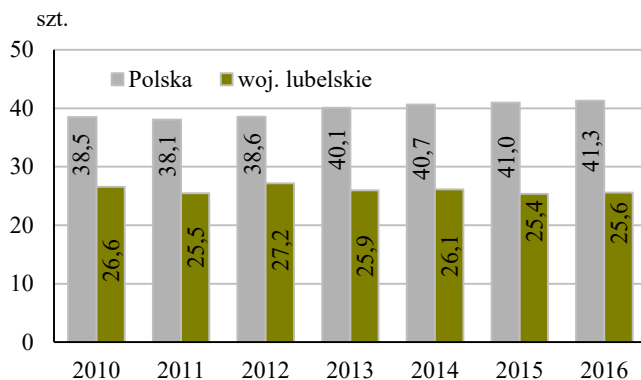
W województwie lubelskim w 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyło się pogłowie bydła i trzody chlewnej.

W czerwcu 2016 r., pogłowie bydła w województwie liczyło 361,8 tys. szt. co stanowiło 6,1% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2015 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 1,2% (w kraju o 0,4%), a w odniesieniu do 2010 r. o 1,5% (w kraju odnotowano wzrost o 3,8%).

*Badania **pogłowia trzody chlewnej** prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich** oraz **produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

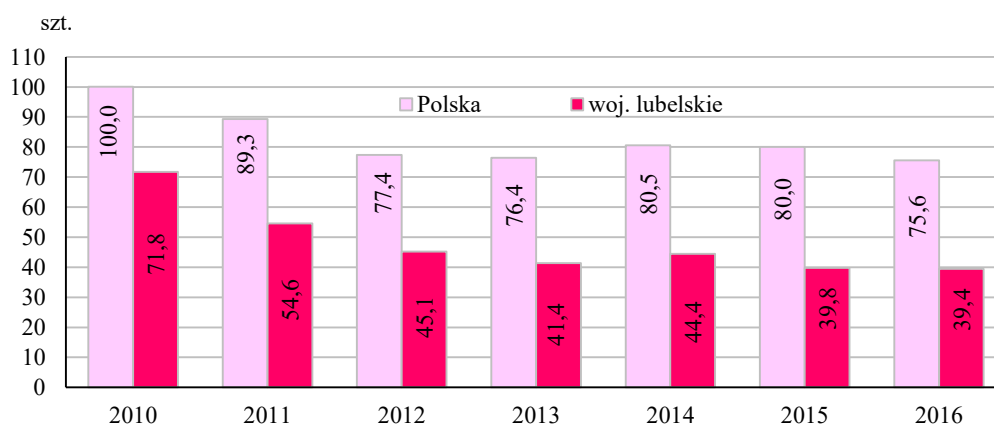
W 2016 r. w ogólnym pogłowie bydła 38,4% stanowiły krowy, w tym krowy mleczne 35,8% (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 39,3% i 36,1%).

Wyk. 36. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

Pogłowie trzody chlewnej w czerwcu 2016 r. ukształtowało się na poziomie 558,4 tys. szt. (w tym 45,3 tys. szt., tj. 8,1% stanowiły lochy). Udział województwa lubelskiego w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 5,1%. W odniesieniu do 2015 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 2,8% (w kraju o 6,7%), natomiast w porównaniu z 2010 r. odnotowano spadek pogłowia o 43,7% (w kraju o 26,9%).

Wyk. 37. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

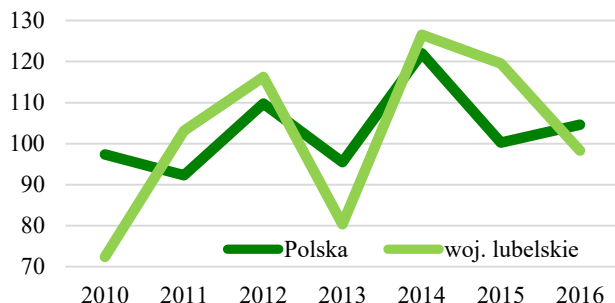
SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie lubelskim w 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zaobserwowano zwiększenie skupu żywca rzeźnego oraz zmniejszenie skupu ziarna zbóż podstawowych.

W 2016 r. skupiono 669,9 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), co stanowiło 7,0% skupu krajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był niższy o 1,7%, a w porównaniu z 2010 r. wyższy o 43,3% (w kraju odpowiednio wzrost

Wyk. 38. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

Rok poprzedni = 100

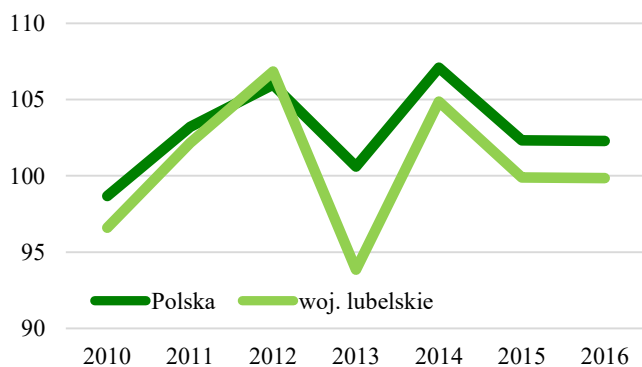
o 40,6%, a w odniesieniu do 2010 r. o 44,9% (w kraju odnotowano wzrost o 23,0% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 64,6% w stosunku do 2010 r.).

W omawianym roku skupiono 208,0 tys. ton żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami (co stanowiło 4,8% skupu ogólnokrajowego).

W ciągu ostatniego roku skupiono 135,0 tys. ton żywca wieprzowego, tj. więcej o 2,4% niż w roku poprzednim i o 10,4% niż w 2010 r. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 38,4 tys. ton i był mniejszy o 0,9% niż przed rokiem i prawie na takim samym poziomie jak w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 116,0 tys. ton, czyli o 11,5% więcej niż w roku poprzednim i o 37,0% w porównaniu z 2010 r.

Wyk. 40. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

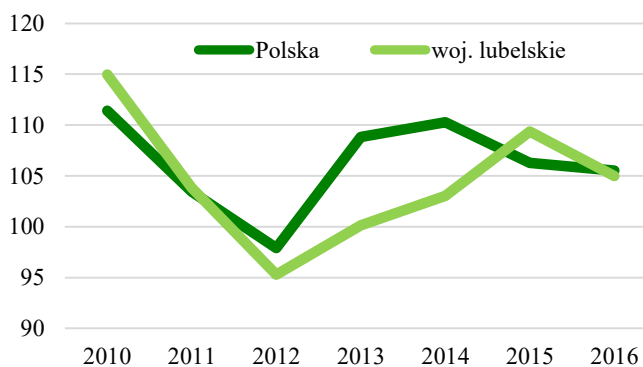

o 4,6% i o 23,7%). W omawianym roku w regionie skupiono 510,4 tys. ton pszenicy, tj. mniej o 0,1% niż w poprzednim roku i więcej o 54,4% niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 21,3 tys. ton i w odniesieniu do 2015 r. był niższy o 18,4% i o 47,6% w stosunku do 2010 r.

Skup ziemniaków ogółem w 2016 r. ukształtował się na poziomie 36,8 tys. ton, co stanowiło 2,0% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost ilości skupionych ziemniaków

Wyk. 39. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)**

Rok poprzedni = 100

W 2016 r. skup mleka krowiego wyniósł 546,8 mln litrów (co stanowi 5,0% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. mniej o 0,2% niż przed rokiem, a więcej o 7,1% niż w 2010 r. (w skali kraju zanotowano wzrost o 2,3% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 23,4% w porównaniu z 2010 r.).

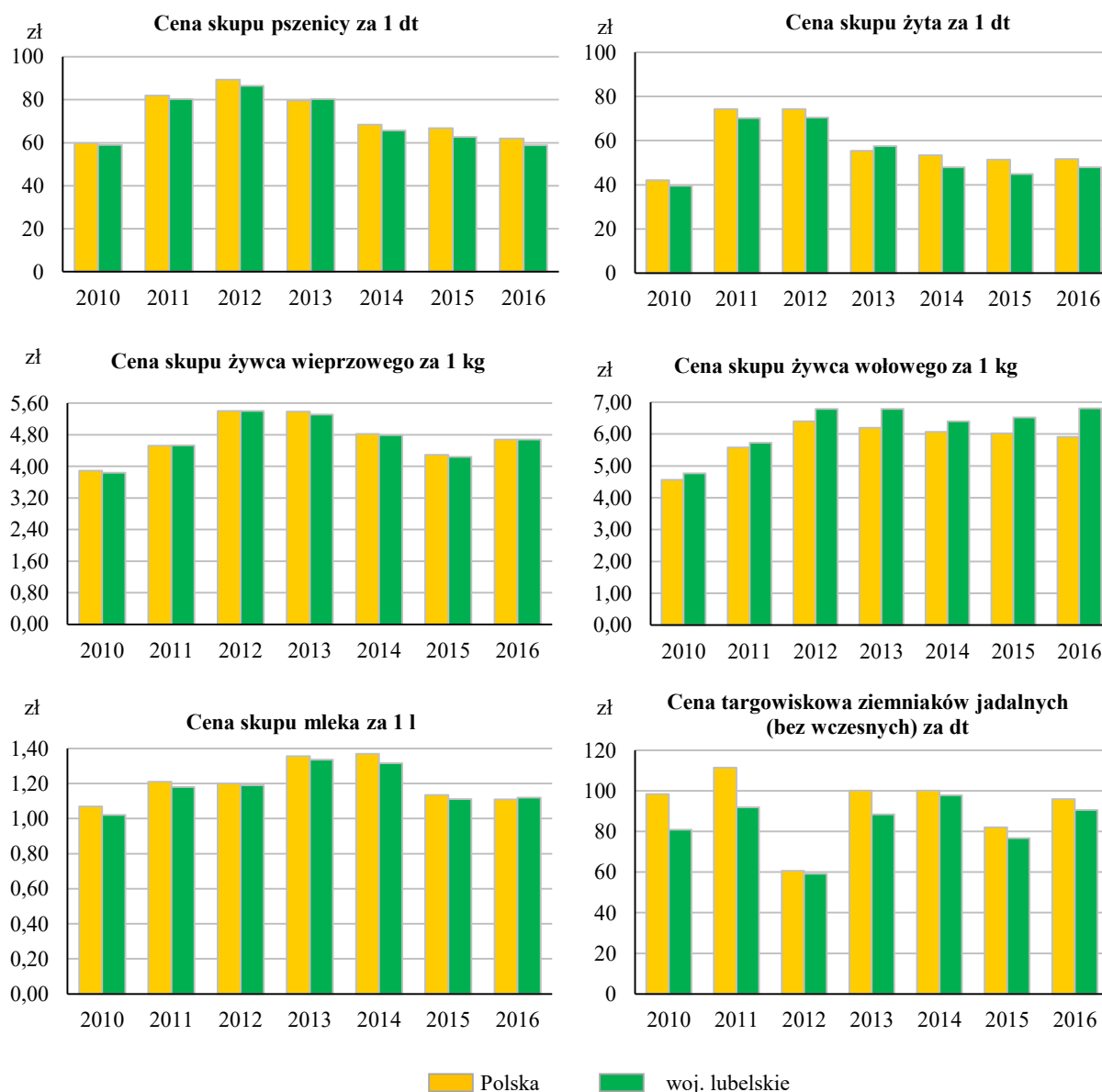
■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, obniżyły się ceny skupu zbóż, wzrosły zaś ceny żywca wieprzowego. Ceny pszenicy na targowiskach obniżyły się, natomiast żyta wzrosły.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2016 r. wyniosła 58,86 zł za 1 dt (w kraju – 62,02 zł za dt) i była niższa o 6,2% niż przed rokiem i o 0,2% w porównaniu z 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 66,00 zł (w kraju – 75,11 zł), tj. o 1,3% mniej niż w roku poprzednim i o 10,7% więcej niż w 2010 r.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wyk. 41. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 48,01 zł za dt (w kraju 51,73 zł), tj. wyższym o 7,1% w porównaniu z zanotowanym w 2015 r. i o 21,2% w odniesieniu do 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta była wyższa o 3,4% w stosunku do poprzedniego roku i o 28,5% w porównaniu do 2010 r. osiągając poziom 54,43 zł/dt (w Polsce 59,33 zł/dt).

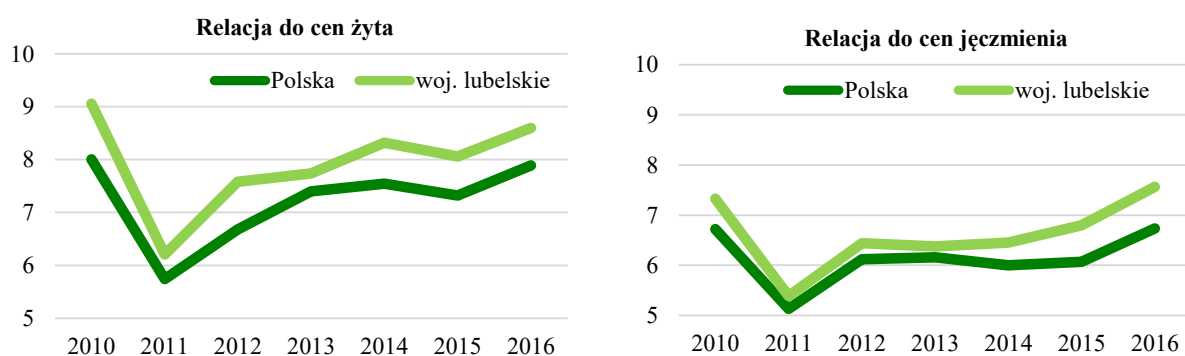
Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2016 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 58,28 zł za dt (w kraju – 52,27 zł), tj. więcej o 28,9% niż przed rokiem i więcej o 28,5% niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 90,70 zł za dt (w Polsce 96,02 zł/dt), tj. o 18,2% i o 12,0% wyższym w stosunku do zanotowanego odpowiednio w 2015 r. i w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,81 zł za kg (w kraju – 5,91 zł/kg), tj. wzrosła o 4,4% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku i o 42,9% w odniesieniu do 2010 r. Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,68 zł za kg (w Polsce – 4,68 zł/kg), tj. wyższą o 10,4% niż w 2015 r. i o 22,0% w porównaniu z zanotowaną w 2010 r.

W 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, nieznacznie poprawiła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. Ukształtowała się ona na poziomie 8,6 (wobec 8,1 w 2015 r. i 9,1 w 2010 r.), w kraju relacja wyniosła 7,9 (wobec 7,3 w 2015 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie również uległa poprawie i wyniosła 7,6 (w kraju 6,7).

Wyk. 42. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2016 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,89 zł za kg (w kraju – 3,68 zł/kg) i była niższa o 4,2% w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 18,3% w stosunku do 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,12 zł (w kraju – średnio 1,11 zł), tj. więcej o 0,8% niż przed rokiem i o 9,8% niż w 2010 r.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA ^a

W województwie lubelskim w 2015 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji roślinnej.

Według wstępnych danych w 2015 r. w porównaniu z 2014 r. zanotowano spadek produkcji globalnej o 6,0%, o czym zadecydowała znacznie niższa produkcja roślinna (o 12,5%), natomiast produkcja zwierzęca zwiększyła się o 9,2%. W 2015 r. produkcja globalna w kraju zmniejszyła się o 3,8% w porównaniu z poprzednim rokiem, w wyniku spadku produkcji roślinnej o 10,8%, przy jednoczesnym wzroście produkcji zwierzęcej o 3,4%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

W 2015 r. w województwie lubelskim produkcja roślinna stanowiła 57,4% wartości produkcji końcowej, natomiast zwierzęca 42,6%. Wartość produkcji końcowej w 2015 r.,

w porównaniu z poprzednim rokiem, była niższa o 7,5% wskutek spadku produkcji roślinnej o 17,0%, przy wzroście o 9,4% produkcji zwierzęcej.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W 2015 r. w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 4,3%), przy spadku wartości produkcji roślinnej (o 12,0%) i wzroście zwierzęcej (o 8,5%).

Dane prezentujące rolnictwo w województwie lubelskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Rolnictwo w województwie lubelskim” – publikacja dostępna co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu

jak również w Banku Danych Lokalnych.

^aDane wstępne, mogą ulec zmianie.

PRZEMYSŁ

W 2016 r. w województwie lubelskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Zanotowano również wzrost wydajności pracy ^a i przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2016 r. w województwie osiągnęła wartość 32756,5 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa o 7,3% (w cenach stałych) w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim oraz o 53,7% niż w 2010 r. W skali kraju w tym czasie sprzedaż produkcji zwiększyła się odpowiednio o 3,1% i 24,0%. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w regionie w skali roku zwiększała się w kolejnych okresach następujących 2015 roku (w I kwartale 10,2%, w I półroczu 6,7%, a w okresie trzech pierwszych kwartałów 7,7%).

*Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:*

- *wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;*
- *wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;*
- *zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;*
- *wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;*
- *produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.*

Tabl. 17. **Przemysł**

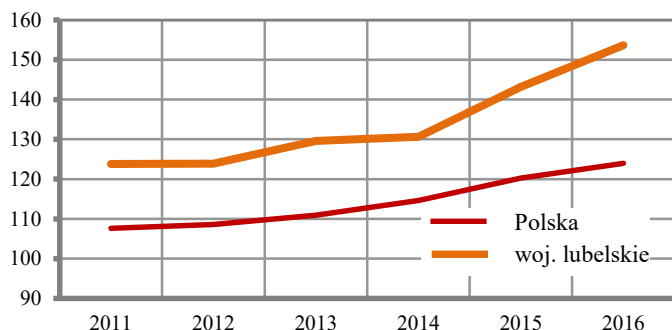
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1197028,5	1236375,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	85,9	86,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2510,7	2566,7

^a Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tabl. 17. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
WOJ. LUBELSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	21783,9	31762,6	32756,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	77,5	74,3	75,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	84,0	90,9	94,2
M. LUBLIN			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	6369,3	10851,3	11035,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	60,0	53,3	55,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	20,1	25,3	25,4

Wyk. 43. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)
2010 = 100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2016 r. w województwie lubelskim w głównej mierze wpłynęła produkcja w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 24770,2 mln zł, co stanowiło 75,6% produkcji przemysłowej.

W 15 spośród 24 działów przetwórstwa przemysłowego produkcja (w cenach stałych) była wyższa niż przed rokiem. Uwzględniając działy o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego, w największym stopniu wzrosła produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 37,9%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 33,1%), wyrobów farmaceutycznych (o 25,4%), poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 23,7%) oraz produkcji metali (o 18,9%). W analizowanym okresie spadek dotyczył produkcji wyrobów z metali (o 1,8%) oraz papieru i wyrobów z papieru (o 0,2%).

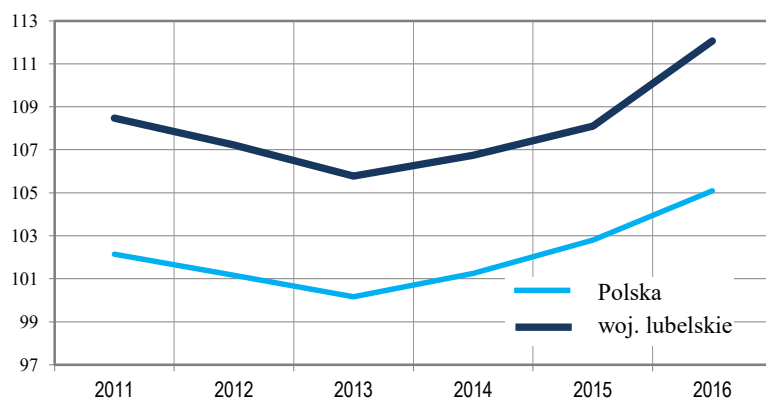
*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubelskim (ceny stałe)**

Sektory i działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	103,8	104,8	108,3	109,6	110,2	106,7	107,7	107,3
Przetwórstwo przemysłowe	106,7	107,6	111,9	113,5	106,3	107,1	108,6	108,6
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	96,0	97,3	104,6	110,8	98,3	101,9	109,2	113,8
Produkcja wyrobów tekstylnych	94,9	101,4	107,6	107,2	136,7	127,4	124,5	119,3
Produkcja odzieży	117,2	110,2	113,8	113,8	104,5	105,6	104,2	106,1
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	132,3	135,6	120,3	123,0	99,2	96,2	94,2	96,9
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	101,4	100,4	100,7	101,7	105,3	109,6	131,4	133,1
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	112,8	111,3	109,5	107,0	92,6	96,6	98,2	99,8
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	107,1	109,9	105,5	105,7	130,5	129,5	126,0	123,7
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	104,3	126,6	138,2	157,3	172,6	152,1	139,9	125,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	91,1	84,9	83,7	85,0	105,2	106,1	108,2	106,4
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	102,0	100,9	105,4	103,2	114,3	114,2	112,4	109,6
Produkcja metali	251,2	227,2	217,1	217,9	112,3	120,0	120,6	118,9
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	116,9	122,1	124,3	120,8	113,8	107,5	102,3	98,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	136,9	132,1	126,6	128,8	99,9	100,7	104,0	100,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	137,2	143,4	145,0	145,6	134,3	129,5	129,6	137,9
Produkcja mebli	107,5	105,2	106,8	106,4	106,2	111,0	107,8	105,8

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubelskim w skali roku towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia o 3,6% i o 12,1% w stosunku do 2010 r. W kraju zanotowano również wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 2,2% w odniesieniu do roku poprzedniego i o 5,1% – w porównaniu z 2010 r.

Wyk. 44. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle, w województwie ukształtowało się na poziomie 94,2 tys. osób i w stosunku do roku poprzedniego wzrosło o 3,6%, w tym w sekcji przetwórstwo przemysłowe o 5,4%.

Wydajność pracy w przemyśle w 2016 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej przemysłu

w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, w województwie lubelskim była o 3,6% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 1,0%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie lubelskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

BUDOWNICTWO

W 2016 r. w województwie lubelskim zanotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Niższa niż rok wcześniej była także wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie odnotowano również zmniejszenie wydajności pracy i przeciętnego zatrudnienia w budownictwie.

W 2016 r. w województwie lubelskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 3655,5 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 14,4% (w skali kraju odnotowano spadek o 6,0%).

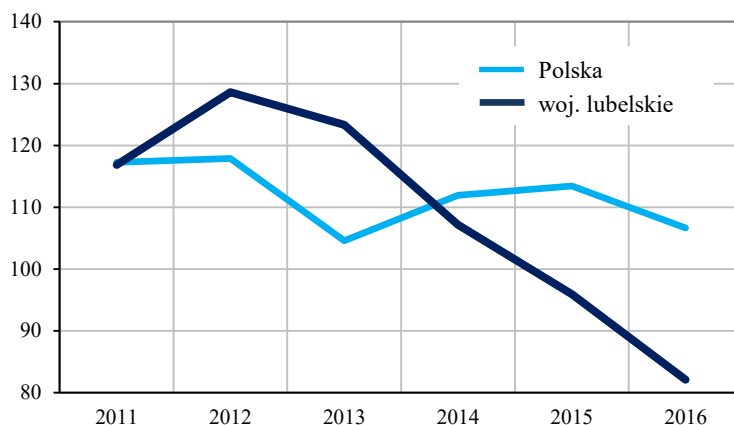
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 19. **Budownictwo**

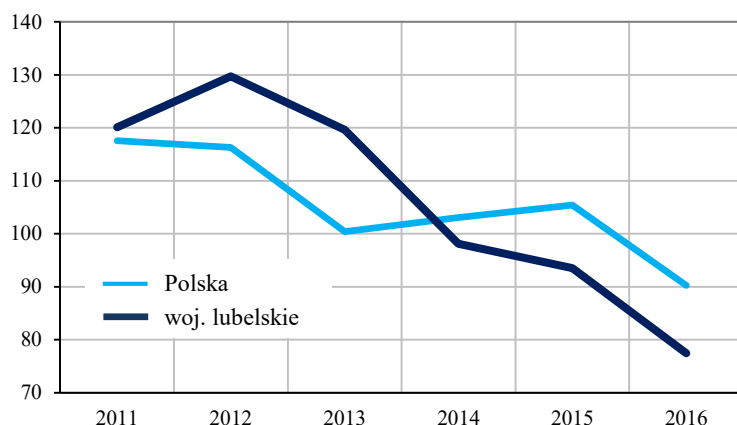
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	181990,4	171042,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	47,8	43,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	386,0	383,4
WOJ. LUBELSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	4452,3	4270,7	3655,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	68,4	66,7	64,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	17,9	14,9	14,8
M. LUBLIN			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1954,4	1696,2	1365,6
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	62,5	67,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	7,1	4,8	5,3

Wyk. 45. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**
2010 = 100

W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 2361,1 mln zł (64,6% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w roku wcześniejszy o 17,2%. W kraju odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej o 14,4%.

Wyk. 46. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)**
2010 = 100

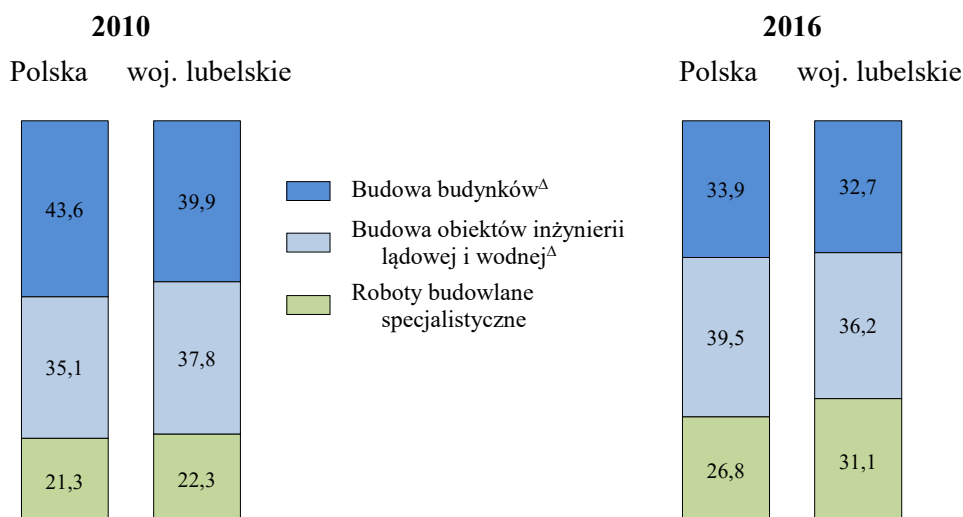

Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie lubelskim (ceny bieżące)**

Działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	116,1	117,5	102,7	95,3	90,3	76,6	78,7	82,8
Budowa budynków ^Δ	123,1	114,4	99,4	97,7	94,3	88,3	92,2	86,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	95,8	110,8	91,8	80,3	51,0	64,2	71,9	85,3
Roboty budowlane specjalistyczne	125,2	127,6	121,2	115,3	111,9	74,5	72,3	76,7

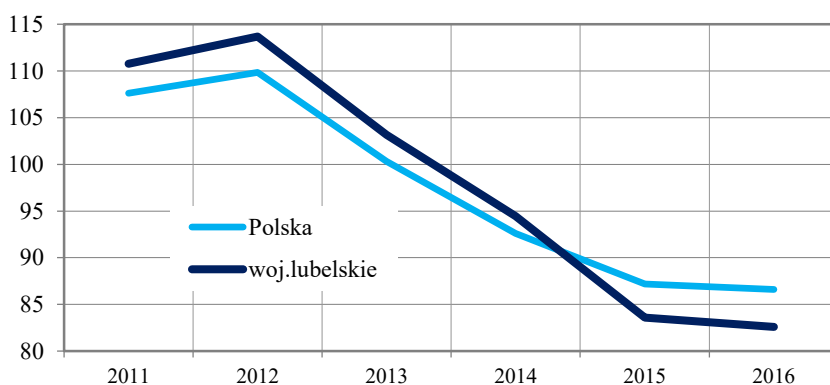
W produkcji budowlano-montażowej znaczący udział posiadały jednostki zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (36,2% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2016 r.), których produkcja była o 14,7% niższa niż rok wcześniej. W przedsiębiorstwach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków (udział 32,7%) produkcja zmniejszyła się o 13,3%, a w wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (udział 31,1%) – o 23,3%.

Wyk. 47. **Struktura w % produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)**

W 2016 r. malejącej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zmniejszenie przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji o 1,2%, wobec spadku o 0,7% w skali kraju.

Wyk. 48. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2010 = 100

W województwie lubelskim wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2016 r. ukształtowała się na poziomie 247,6 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza spadek o 13,4% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie lubelskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

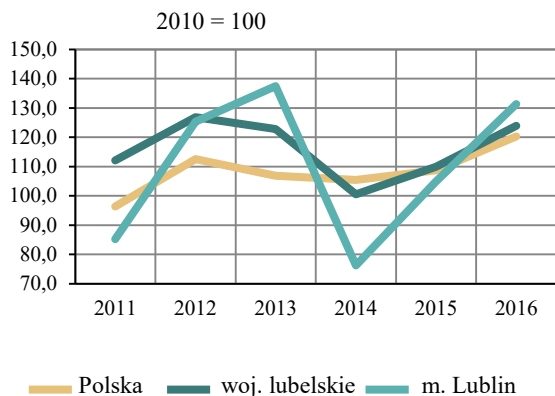
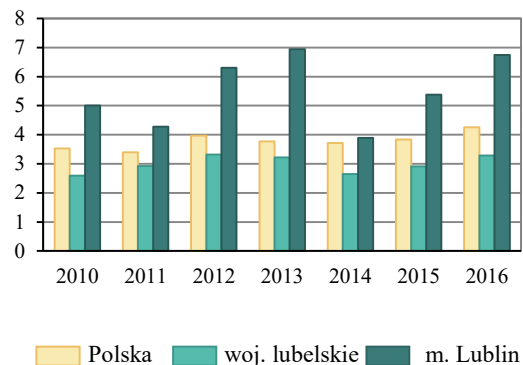
W 2016 r., w województwie lubelskim w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz liczba wydanych pozwoleń na ich realizację lub zgłoszeń z projektem budowlanym, zmalała natomiast liczba rozpoczętych budów. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego.

W 2016 r., w regionie oddano do użytkowania 7020 mieszkań, tj. więcej o 12,7% niż przed rokiem i 23,9% niż w 2010 r. W kraju notowano wzrost liczby lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania o 10,6% w odniesieniu do roku poprzedniego i 20,2% – w porównaniu z 2010 r.

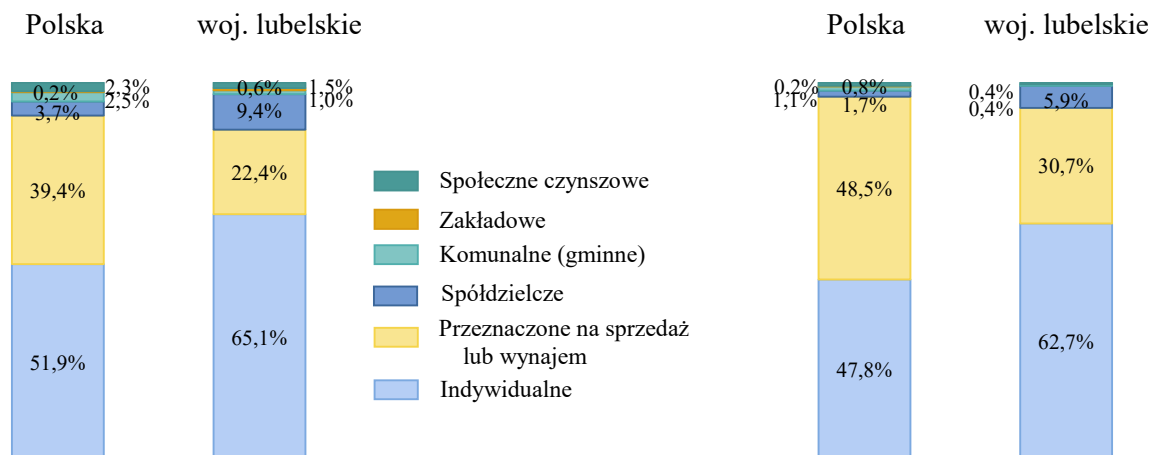
Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,8	4,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	99,8	94,5
Pozwolenia na budowę lub zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności .	4,5	4,9	5,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	4,4	4,5
WOJ. LUBELSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,6	2,9	3,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	107,7	105,4	101,7
Pozwolenia na budowę lub zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności .	3,5	3,7	3,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,3	3,6	3,2
M. LUBLIN			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,0	5,4	6,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	70,2	66,3	63,2
Pozwolenia na budowę lub zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności .	4,6	9,3	8,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	5,6	9,8	6,7

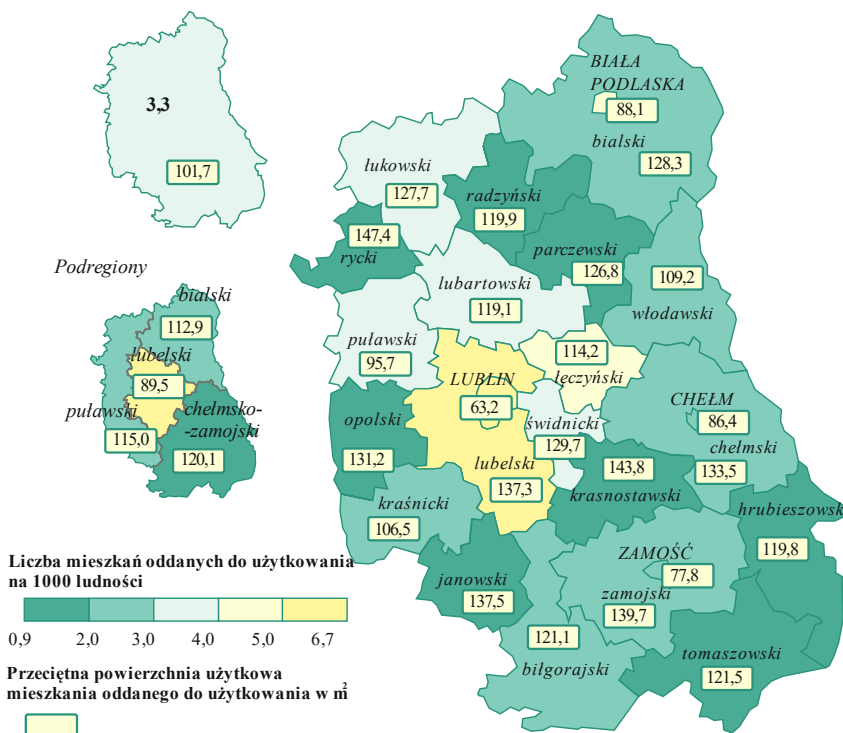
Wyk. 49. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**Wyk. 50. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

W 2016 r. w województwie lubelskim wzrost liczby oddanych mieszkań notowano w budownictwie indywidualnym, przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem i spółdzielczym.

Wyk. 51. **Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**Tabl. 22. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubelskim**

Formy budownictwa	2015				2016			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	6229	100,0	109,4	105,4	7020	100,0	112,7	101,7
Indywidualne	4383	70,4	103,6	125,5	4400	62,7	100,4	128,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1486	23,9	133,4	60,6	2152	30,7	144,8	57,8
Spółdzielcze	107	1,7	46,1	53,6	411	5,9	384,1	55,8
Komunalne (gminne)	63	1,0	75,0	27,5	29	0,4	46,0	46,2
Zakładowe	1	0,0	100,0	106,0	-	-	x	-
Społeczne czynszowe	189	3,0	x	46,4	28	0,4	14,8	51,6

Wyk. 52. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubelskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

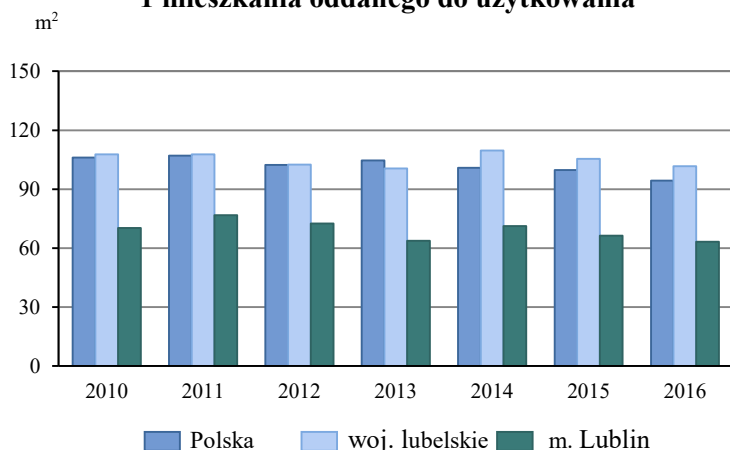
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie lubelskim w 2016 r. wyniosła 101,7 m² (w kraju – 94,5 m²) i zmniejszyła się o 3,7 m² w stosunku do roku poprzed-

niego (w kraju o 5,3 m²). W porównaniu z 2010 r. uległa ona zmniejszeniu o 6,0 m² (w kraju o 11,7 m²).

Największą powierzchnią użytkową charakteryzowały się mieszkania w budownictwie indywidualnym (128,2 m²), a najmniejszą komunalne (46,2 m²).

W województwie lubelskim w 2016 r., największe mieszkania

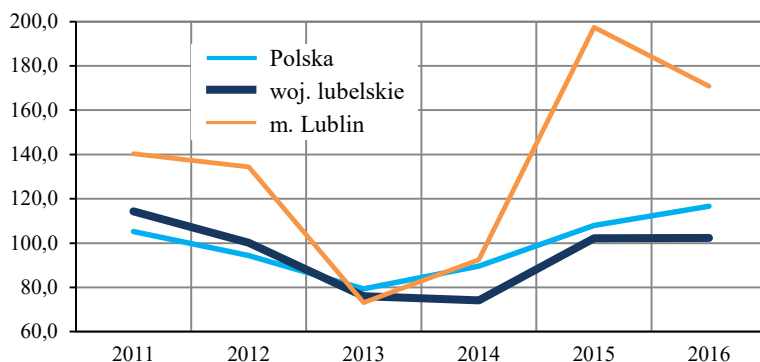
Wyk. 53. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania

budowano w powiecie ryckim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 147,4 m²) i krasnostawskim (143,8 m²), a najmniejsze w miastach na prawach powiatu: Lublinie (63,2 m²) i Zamościu (77,8 m²).

W 2016 r. w regionie liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym wyniosła 7847, tj. więcej o 0,2% niż rok wcześniej i o 2,3% niż w 2010 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 8,0% w stosunku do roku poprzedniego i o 16,5% w odniesieniu do 2010 r.).

Wyk. 54. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym**
2010 = 100

W województwie lubelskim najczęściej wydanych pozwoleń na budowę mieszkań lub zgłoszeń z projektem budowlanych dotyczyło inwestorów indywidualnych (67,1% ogółu) oraz budujących z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (27,8%). Liczba pozwoleń na budowę uzyskanych lub dokonanych zgłoszeń przez inwestorów indy-

Widualnych w skali roku zwiększyła się o 12,2%, a przez deweloperów – zmniejszyła się o 17,0%.

Tabl. 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie lubelskim**

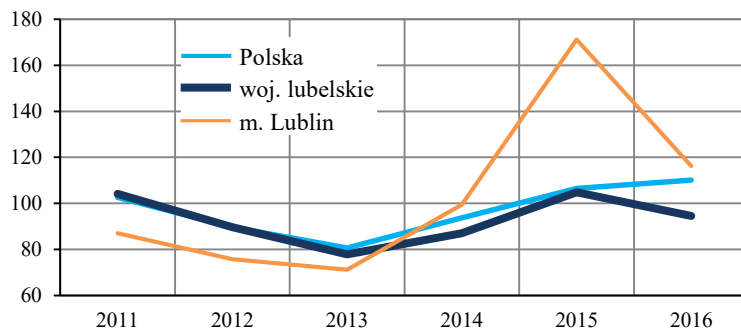
Formy budownictwa	2015			2016		
	w liczbach biewzględn- nych	w odset- kach	2014 = = 100	w liczbach biewzględn- nych	w odset- kach	2015 = = 100
O g ó ł e m	7833	100,0	137,8	7847	100,0	100,2
Indywidualne	4694	59,9	111,5	5266	67,1	112,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2627	33,5	216,7	2180	27,8	83,0
Spółdzielcze	350	4,5	147,1	346	4,4	98,9
Komunalne (gminne)	162	2,1	x	54	0,7	33,3
Zakładowe	-	-	x	1	0,0	x
Spółeczne czynszowe	-	-	x	-	-	x

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym zanotowano w 18 powiatach regionu, przy czym najwyższy wzrost nastąpił w powiecie janowskim (o 122,9%) i radzyńskim (o 121,1%), natomiast wyraźny spadek zaobserwowano w miastach na prawach powiatu: Zamościu (o 65,4%) i Chełmie (o 58,7%).

Rozpoczęto budowę 6902 mieszkań, tj. o 9,8% mniej niż w 2015 r. (w skali kraju wzrost wyniósł 3,3%). W stosunku do 2010 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zmniejszyła się w województwie o 5,5% (w kraju zwiększyła się o 10,0%).

W regionie w 2016 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto, zanotowano w budownictwie indywidualnym – 4431, tj. o 0,6% więcej niż rok wcześniej oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 1967, tj. o 30,0% mniej.

Wyk. 55. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W województwie lubelskim w odniesieniu do 2015 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w 13 powiatach, najwyższy w powiecie radzyńskim (o 96,3%) i janowskim (o 71,7%), natomiast wyraźny spadek w miastach na prawach powiatu: Chełmie (o 68,7%) i Zamościu (o 43,1%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie lubelskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie lubelskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2016 r. w województwie lubelskim odnotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do roku poprzedniego. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2016 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 4,3% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 4,0% wyższym niż w roku poprzednim).

*Dane o **sprzedaży detalicznej** towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.*

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2011	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	111,6	100,9	104,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	101,9	108,4	107,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	120,1	89,7	96,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	102,8	102,3	107,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	130,3	109,3	103,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,8	106,3	110,7
Tekstylia, odzież, obuwie	112,5	108,2	111,5
Meble, RTV, AGD	106,7	104,3	108,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	107,0	115,9	105,4
Pozostałe	116,7	87,7	91,7
WOJ. LUBELSKIE			
O g ó ł e m	111,7	103,5	104,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	122,0	108,3	149,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	121,7	88,5	72,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	109,5	103,5	110,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	53,8	89,4	80,7

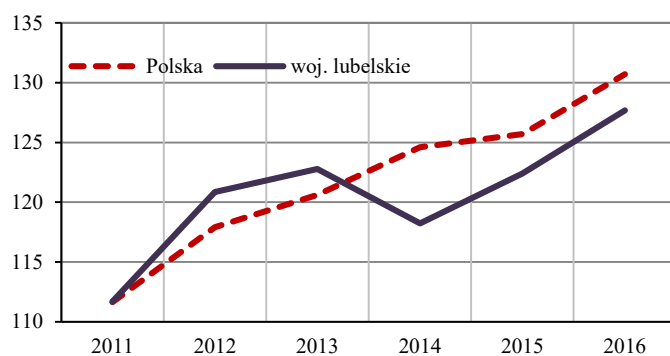
^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)**

Wyszczególnienie	2011	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
WOJ. LUBELSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	182,8	102,2	130,0
Tekstylia, odzież, obuwie	182,4	126,4	98,7
Meble, RTV, AGD	85,4	105,2	102,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	104,1	102,2	90,1
Pozostałe	123,4	113,4	84,8

^a Patrz notka a na str. 74.

Wyk. 56. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

Największy wzrost sprzedaży detalicznej w porównaniu z 2015 rokiem obserwowano w przedsiębiorstwach zgrupowanych w następujących rodzajach działalności: pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 49,9%), farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 30,0%), żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 10,9%). Największy spadek sprzedaży detalicznej

wystąpił w grupie paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 28,0%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2016 r. największy udział miały przedsiębiorstwa zgrupowane w kategoriach:

- żywność, napoje i wyroby tytoniowe (43,0%),
- pozostałe (13,2%),
- pojazdy samochodowe, motocykle, części (10,0%),
- farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (9,9%),
- meble, RTV, AGD (9,0%).

W 2016 r. w województwie lubelskim spadek wartości sprzedaży detalicznej towarów w porównaniu z analogicznym miesiącem 2015 r. odnotowano w lipcu (o 3,4%) i w maju (o 2,2%). W pozostałych miesiącach 2016 r. notowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej towarów w skali roku (najwyższy w lutym – o 7,7%, najniższy zaś w październiku – o 1,1%).

W województwie, w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2016 r., dynamika sprzedaży detalicznej była wyższa niż w analogicznych okresach 2015 r.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie lubelskim (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	105,0	102,1	103,1	103,5	105,9	104,2	103,2	104,3
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	112,4	107,5	106,4	108,3	155,9	157,7	152,2	149,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	96,5	95,1	92,6	88,5	93,3	79,8	74,3	72,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	100,7	99,3	101,4	103,5	114,7	113,0	111,5	110,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	104,2	100,1	101,9	89,4	65,2	67,4	70,5	80,7
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	100,2	85,8	102,3	102,2	124,0	133,2	127,9	130,0
Tekstylia, odzież, obuwie	130,9	121,3	125,5	126,4	96,2	98,9	99,9	98,7
Meble, RTV, AGD	111,1	108,1	106,6	105,2	98,2	101,8	100,7	102,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	117,5	109,5	102,9	102,2	78,2	80,8	86,4	90,1
Pozostałe	113,2	114,6	109,5	113,4	80,6	79,3	83,0	84,8

^a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 74.

W 2016 r. w województwie lubelskim wartość **sprzedaży hurtowej** towarów (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych zwiększyła się o 3,1% w stosunku do stanu sprzed roku (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano spadek o 1,1%). W kraju sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych była wyższa o 6,0% niż w 2015 r. (w tym zrealizowana przez przedsiębiorstwa hurtowe o 3,4%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie lubelskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

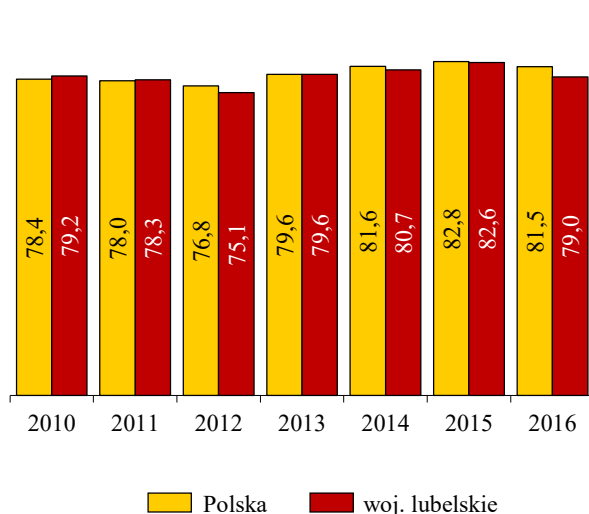
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2016 r., w województwie lubelskim wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były mniej korzystne niż uzyskane rok wcześniej. W porównaniu z 2015 rokiem pogorszył się: wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wynik finansowy brutto oraz netto. Ponadto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto. W skali roku pogorszeniu uległa większość wskaźników: poziomu kosztów z całokształtu działalności, rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, rentowności obrotu brutto i netto oraz wskaźnik płynności finansowej II stopnia. Poprawił się wskaźnik płynności finansowej I stopnia.

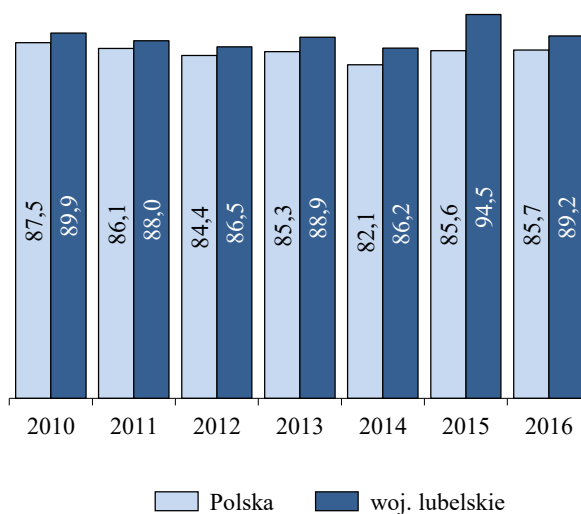
Wyniki finansowe uzyskane w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie lubelskim były mniej korzystne niż w roku poprzednim. W kraju podstawowe wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw były wyższe od notowanych przed rokiem.

Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016, poz. 1047).

Wyk. 57. **Udział (w %) liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 58. **Udział (w %) przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2016 r. zysk netto wykazało 79,0% badanych przedsiębiorstw, wobec 82,6% przed rokiem, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności zmniejszył się z 94,5% w 2015 r. do 89,2% w 2016 roku. W kraju zysk netto wykazało 81,5% ogółu przedsiębiorstw (wobec 82,8% przed rokiem),

a uzyskane przez nie przychody stanowiły 85,7% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (wobec 85,6% przed rokiem).

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 54216,9 mln zł i były o 2,8% wyższe niż w roku 2015, a koszty ich uzyskania wyniosły 50861,1 mln zł (wyższe o 5,4%). Niższa

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

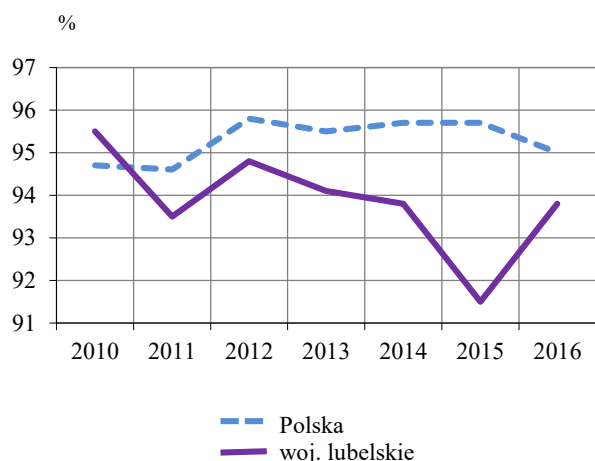
dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów w skali roku z 91,5% w 2015 r. do 93,8% w 2016 r. W kraju odnotowano poprawę wskaźnika poziomu kosztów z 95,7% przed rokiem do 95,0% w 2016 r.

W omawianym okresie w województwie lubelskim pogorszył się: wynik finansowy ze sprzedaży produk-

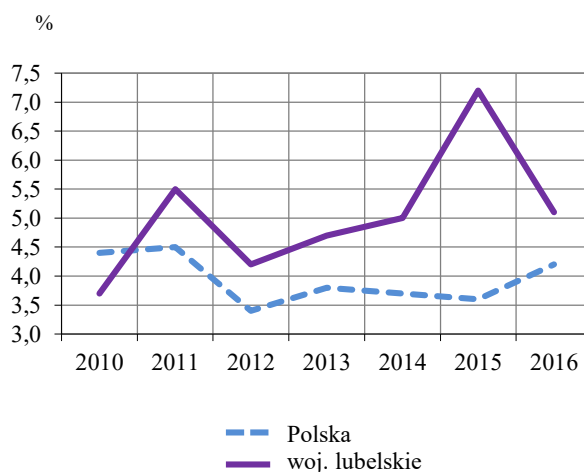
tów, towarów i materiałów, wynik finansowy brutto oraz netto. W kraju wyżej wymienione kategorie finansowe poprawiły się.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2016 r. w województwie lubelskim osiągnęły wartość 53120,5 mln zł (wzrost o 4,2% w stosunku do 2015 r.), a koszty ich uzyskania wyniosły 49334,6 mln zł (wzrost o 5,6%). Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, który ukształtował się na poziomie 3785,9 mln zł, był o 10,6% niższy niż w roku 2015. Poprawił się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z -321 mln zł do -246,4 mln zł). Znacznie obniżył się wynik na operacjach finansowych (z 566,6 mln zł w 2015 r. do -183,6 mln zł w 2016 r.). Wynik finansowy brutto był niższy o 25,1% niż w 2015 r. osiągając wartość 3355,9 mln zł. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 2767,8 mln zł i był niższy o 27,2% w stosunku do uzyskanego w 2015 roku.

Wyk. 59. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 60. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

W skali roku pogorszeniu uległa większość wskaźników: poziomu kosztów z całokształtu działalności (z 91,5 % do 93,8%), rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 8,3% do 7,1%), rentowności obrotu brutto (z 8,5% do 6,2%), obrotu netto (z 7,2% do 5,1%) oraz wskaźnik płynności finansowej II stopnia (z 113,9% do 110,0%). Poprawił się wskaźnik płynności finansowej I stopnia (z 33,7% do 37,3%).

W kraju, w stosunku do 2015 r., wszystkie wyżej wymienione wskaźniki uległy poprawie. Należy podkreślić, że mimo pogorszenia pod-

stawowych wskaźników finansowych dla województwa lubelskiego w 2016 r. poziomy ich (z wyjątkiem wskaźnika płynności finansowej I stopnia) były korzystniejsze od wartości krajowych.

Tabl. 26. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

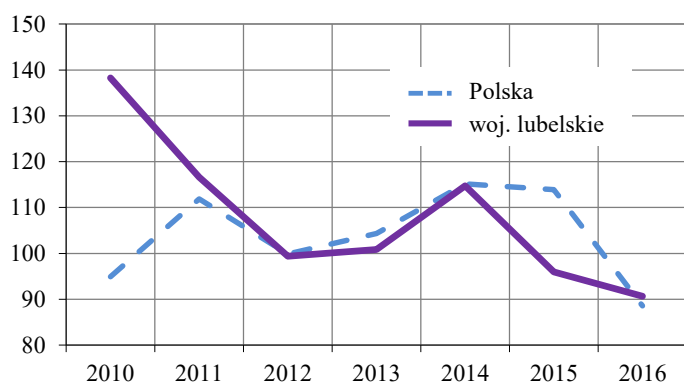
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,7	95,0
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,5	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,3	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,6	4,2
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	38,3	38,8
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	101,0	102,0
WOJ. LUBELSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,5	91,5	93,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,5	8,3	7,1
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,5	8,5	6,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto	3,7	7,2	5,1
Wskaźnik płynności I stopnia	38,8	33,7	37,3
Wskaźnik płynności II stopnia	107,3	113,9	110,0

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie lubelskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

NAKLADY INWESTYCYJNE

Rok 2016 był drugim z rzędu, w którym odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych w badanych przedsiębiorstwach mających siedzibę na terenie województwa lubelskiego. Również liczba i wartość kosztorysowa rozpoczętych inwestycji była niższa niż w 2015 r.

Wyk. 61. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących (w cenach bieżących), poniesione w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa lubelskiego, wyniosły 3490,8 mln zł i były niższe od zanotowanych rok wcześniej o 9,3%. W kraju, w tym samym okresie, wartość nakładów inwestycyjnych była niższa o 11,5% w odniesieniu do poziomu zanotowanego w 2015 r.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	136474,6	120825,1
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	39,3	35,3
Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	45,5	46,4	51,0
Środki transportu	11,3	13,0	12,4
WOJ. LUBELSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	2994,5	3850,4	3490,8
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	55,3	54,8	54,5
Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	36,7	39,1	39,8
Środki transportu	7,8	5,5	5,4

W 2016 roku, w województwie lubelskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowlę wydatkowano 1903,1 mln zł (o 9,8% mniej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowlę (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

techniczne i narzędzia – 1389,4 mln zł (o 7,7% mniej), a na środki transportu – 186,9 mln zł (o 11,4% mniej).

Spadek wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2016 r. w porównaniu z 2015 r. odnotowano w większości sekcji. Najwyższy spadek wystąpił w sekcjach: „działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (o 94,6%), „zakwaterowanie i gastronomia” (o 75,1%) oraz budownictwo (o 68,7%). Wzrost wartości nakładów inwestycyjnych odnotowano w dwóch sekcjach, tj. w sekcji „informacja i komunikacja” (o 26,6%) oraz „przetwórstwo przemysłowe” (o 1,7%). W 2016 r. inwestowały głów-

nie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przemysłu, na który przypadało 91,3% ogółu poniesionych nakładów, w tym na przetwórstwo przemysłowe 31,9%.

W 2016 r. w województwie lubelskim inwestorzy rozpoczęli realizację 3286 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 1843,3 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 11627 nowych inwestycji o wartości 1913,3 mln zł). Łączna wartość kosztorysowa inwestycji była o 3,7% niższa niż w roku poprzednim. W województwie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 36,0% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczętych (rok wcześniej 37,5%). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zwiększyła się o 4,6%, a ich wartość kosztorysowa – o 17,8%.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie lubelskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM
SELECTED DATA ON LUBELSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Ludność ^{ab} (w tys.)	2179,6	2178,6	2171,9	2165,7	2156,2	2147,7	2139,7	2133,3	Population ^{ab} (in thous.)
Na 1000 ludności ^b (w okresie I–XII):									Per 1000 population ^b (in the period I–XII):
małżeństwa zawarte	5,93	6,10	5,59	5,43	4,80	5,07	5,02	4,99	marriages contracted
urodzenia żywe	9,75	10,38	9,82	9,78	9,14	9,21	9,20	9,21	live births
zgony	10,58	10,56	10,57	10,40	10,58	10,27	10,65	10,43	deaths
przyrost naturalny	-0,84	-0,18	-0,74	-0,62	-1,44	-1,06	-1,45	-1,23	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagra- nicznych na pobyt stały	-2,24	-2,25	-2,36	-2,38	-2,60	-2,68	-2,54 ^c	-1,90	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d (w tys.)	150,2	171,7	182,3	181,9	179,3	179,9	178,1	183,4	Average paid employment in the enterprise sector ^d (in thous.)
rok poprzedni = 100	103,0	106,2	99,8	98,6	100,3	99,0	103,0	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	156,8	119,7	122,4	131,1	134,0	116,9	107,9	95,6	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	17,0	13,1	13,2	14,2	14,4	12,6	11,7	10,4	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	91,2	89,4	90,2	89,7	91,8	92,0	91,5	91,6	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	293	166	211	140	119	73	71	54	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e (w %)	56,7	55,9	56,6	56,5	56,6	56,3	56,0	55,0	Activity rate by LFS ^e (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e (w %)	48,6	50,4	50,8	50,6	50,8	50,7	50,8	50,6	Employment rate by LFS ^e (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^e (w %)	14,3	9,9	10,3	10,5	10,3	9,9	9,3	8,0	Unemployment rate by LFS ^e (in %)
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^d (w zł)	2064,07	2892,38	3111,17	3229,35	3326,81	3428,42	3543,24	3713,05	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^d (in zł)
rok poprzedni = 100	106,5	107,6	103,8	103,0	103,1	103,3	104,8	previous year = 100
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	564,5	543,9	533,4	523,3	516,2	508,7	507,6	508,4	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	98,6	98,6	98,1	98,1	98,6	98,6	99,8	100,2	previous year = 100

^a Stan w końcu roku. ^b Od 2010 r. dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011. ^c W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^e Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r.

a As of the end of the year; for population as of the end of September. b Since 2010 data were compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2011. c In case of the international migration – data for 2014. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e Annual average; data are not fully comparable with the results for 2010 and previous years.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON LUBELSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1404,45	1474,64	1562,15	1653,80	1719,53	1776,99	1812,13	<i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	106,7	105,0	105,9	105,9	104,0	103,3	102,0	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	947,04	979,17	1049,00	1116,04	1139,76	1175,20	1182,01	<i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers(in zł)</i>
rok poprzedni = 100	104,9	103,4	107,1	106,4	102,1	103,1	100,6	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)</i>
ogółem	102,0	101,8	104,0	103,8	100,7	100,0	98,8	99,1	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,0	105,6	104,4	101,9	99,1	98,5	100,3	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie	95,1	98,4	99,9	97,1	96,5	97,0	96,7	96,6	<i>clothing and footwear</i>
mieszkanie	103,2	102,4	105,2	104,6	101,4	101,1	100,4	99,1	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi) z 1 ha w dt	29,4	31,5	30,8	31,9	31,3	38,7	37,2	.	<i>Basic cereals(including mixed cereals) yields per 1 ha per dt</i>
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) w szt.:									<i>Farm animals stock per 100 ha agricultural land (as of June):</i>
bydło	29,1	27,5 ^b	25,2	27,2	26,2	26,1	25,4	25,6	<i>cattle</i>
trzoda chlewna ^a	108,0	95,3 ^b	54,0	45,1	41,8	44,4	39,8	39,4	<i>pigs^a</i>
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	127,3	138,8	105,4	89,9	83,6	98,6	98,3	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) ...	117,5	98,1	120,2	118,6	99,9	94,4	101,6	104,4	<i>cattle for slaughter(excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	92,1	84,4	118,0	119,2	98,4	90,1	88,5	110,3	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^c 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									<i>Procurement price^c per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	13,3	9,1	6,2	7,1	7,7	8,3	8,1	8,6	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	10,0	7,3	5,4	6,0	6,4	6,5	6,8	7,5	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^d (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	114,2	123,8	100,1	104,6	100,8	109,6	107,3	<i>Sold production of industry^d (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^d (w tys.) rok poprzedni = 100	83,4	84,0	91,2	90,1	88,9	89,7	90,9	94,2	<i>Average paid employment in industry^d(in thous.) previous year = 100</i>

^a Do 2013 r. stan w końcu lipca. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^c Ceny bieżące bez VAT. ^d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Until 2013 as of July. ^b Data of Agricultural Census as of 30 June. ^c Current prices excluding VAT. ^d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM (dok.)

SELECTED DATA ON LUBELSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	109,6	116,8	110,1	95,9	86,9	89,5	85,6	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	112,6	120,1	108,0	92,2	82,0	95,3	82,8	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	12,4	17,9	19,8	20,3	18,4	16,9	14,9	14,8	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	102,0	110,8	102,6	90,7	91,6	88,5	98,8	<i>previous year = 100</i>
Mieszkania oddane do użytkowania	5268	5667	6354	7190	6960	5694	6236	7020	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	127,3	93,1	112,1	113,2	96,8	81,8	109,5	112,7	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	2,4	2,6	2,9	3,3	3,2	2,6	2,9	3,3	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	105,7	107,7	107,7	102,5	100,5	110,1	105,3	101,7	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	108,3	111,7	108,2	101,6	96,3	103,5	104,3	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	149019	164076	162095	166027	169762	171620	173184	174123	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	99,7	105,1	98,8	102,4	102,2	101,1	100,9	100,5	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	7087	8752	9194	9847	10661	11381	12448	13767	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	104,0	106,3	105,1	107,1	108,3	106,8	109,4	110,6	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	832	1075	1118	1196	1322	1469	1562	1785	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	104,0	106,6	104,0	107,0	110,5	111,1	106,3	114,3	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c (w %)	95,5	93,5	94,8	94,1	93,8	91,5	93,5	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c (w %):									<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c (in %):</i>
brutto	4,5	6,5	5,2	5,9	6,2	8,5	6,2	<i>gross</i>
netto	3,7	5,5	4,2	4,7	5,0	7,2	5,1	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	1274,0	2994,5	3491,4	3468,7	3497,4	4012,8	3850,4	3490,8	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	138,2	116,6	99,3	100,8	114,7	96,0	90,7	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON LUBELSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a (w tys.)	A	2143,2	2139,7
Population ^a (in thous.)	B	2135,7	2133,3
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	177,2	177,3	177,3	176,9	177,1	177,6	177,6	177,8	177,9	178,0	178,2	178,4
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	180,4	180,7	180,7	180,4	180,5	181,6	182,9	183,1	184,1	184,4	184,6	184,8
poprzedni miesiąc = 100	A	99,7	100,1	100,0	99,8	100,1	100,2	100,0	100,1	100,1	100,1	100,1	100,1
previous month = 100	B	101,1	100,2	100,0	99,8	100,0	100,7	100,7	100,2	100,5	100,1	100,1	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	98,7	98,2	98,4	99,7	99,7	99,6	99,7	99,9	100,1	100,1	100,2	100,5
corresponding month of previous year = 100	B	101,8	101,9	101,9	101,9	101,9	102,3	103,0	103,0	103,5	103,6	103,6	103,6
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	122,8	123,0	119,9	115,2	110,0	104,5	103,6	102,9	101,0	100,5	103,9	107,9
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	113,3	113,2	110,3	104,9	100,4	95,8	94,5	93,5	91,1	90,6	92,7	95,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	13,2	13,2	12,9	12,4	11,9	11,4	11,3	11,2	11,1	11,0	11,3	11,7
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	12,1	12,1	11,8	11,3	10,9	10,4	10,3	10,2	9,9	9,9	10,1	10,4
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	2820	4434	4905	4721	5958	5249	4933	4806	5424	4072	4578	4341
Job offers declared during a month	B	3422	5190	6523	6288	5855	5676	4713	6539	6573	5100	5293	4323
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	80	69	51	44	34	29	32	34	31	44	41	71
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	65	41	36	31	25	21	25	22	23	32	32	54
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	3513,82	3346,24	3484,06	3428,61	3508,88	3453,21	3590,10	3487,66	3536,10	3534,16	3726,41	3982,11
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3913,28	3624,51	3754,74	3560,53	3610,86	3594,50	3730,67	3676,88	3667,91	3641,93	3861,42	4135,21
poprzedni miesiąc = 100	A	89,6	95,2	104,1	98,4	102,3	98,4	104,0	97,1	101,4	99,9	105,4	106,9
previous month = 100	B	98,3	92,6	103,6	94,8	101,4	99,5	103,8	98,6	99,8	99,3	106,0	107,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	105,1	101,2	104,5	103,3	105,6	102,3	104,9	103,2	104,0	101,3	103,0	101,6
corresponding month of previous year = 100	B	111,4	108,3	107,8	103,8	102,9	104,1	103,9	105,4	103,7	103,0	103,6	103,8

a Stan w końcu okresu. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON LUBELSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	98,2 ^a	.	.	98,9 ^b	.	.	99,1 ^c	.	.	99,1 ^d
corresponding period of previous year = 100	B	.	.	98,8 ^a	.	.	98,6 ^b	.	.	98,8 ^c	.	.	100,1 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100	A	105,3	99,3	95,6	99,9	94,7	101,9	102,9	95,9	107,1	97,4	101,5	101,3
previous month = 100	B	98,7	96,0	97,8	99,8	101,6	101,2	98,0	96,8	101,8	100,8	101,2	102,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	87,9	91,4	87,5	85,5	80,0	83,9	100,1	98,6	106,7	103,6	103,3	102,2
corresponding month of previous year = 100	B	95,8	92,6	94,7	94,6	101,4	100,7	96,0	96,9	92,1	95,2	95,0	96,3
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100	A	103,1	98,3	101,6	100,1	100,5	101,6	93,0	101,3	98,7	103,1	104,1	101,2
previous month = 100	B	101,0	99,4	97,0	95,5	105,9	97,8	101,5	116,2	100,0	87,9	99,6	105,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,9	98,0	101,2	91,2	102,8	104,5	98,8	97,8	101,9	101,3	106,6	106,2
corresponding month of previous year = 100	B	104,2	105,2	100,4	95,9	101,0	97,2	106,1	121,6	123,3	105,1	100,5	104,8
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100	A	97,6	108,0	99,3	100,9	95,8	105,1	98,7	100,8	105,8	94,6	88,9	98,1
previous month = 100	B	103,7	103,2	102,7	97,1	108,8	109,6	107,9	99,0	101,5	94,4	97,7	102,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	80,9	95,3	92,6	87,8	83,9	84,3	82,6	85,5	94,0	94,5	87,3	92,3
corresponding month of previous year = 100	B	98,0	93,6	96,9	93,2	105,9	110,3	120,7	118,4	113,7	113,5	124,7	130,9

a – d Dane dotyczą okresów (miesiący): a – I-III, b – IV-VI, c – VII-IX, d – X-XII.

a – d Data concern to periods (months): a – I-III, b – IV-VI, c – VII-IX, d – X-XII.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON LUBELSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta <i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	A	7,4	8,2	8,4	8,6	8,4	9,0	8,1	8,4	8,8	8,0	7,1	6,9
	B	7,1	7,6	7,6	7,3	8,6	8,9	9,9	10,0	9,1	9,2	8,7	9,1
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry ^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	86,9	103,3	113,1	95,6	95,9	107,5	99,6	97,8	109,7	99,3	98,3	102,4
<i>previous month = 100</i>	B	86,6	113,3	106,4	93,1	95,6	110,8	93,8	106,4	103,9	98,9	100,6	101,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,5	102,0	108,2	107,0	100,7	110,1	112,4	114,0	113,4	108,9	113,3	106,8
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	106,5	117,6	109,3	106,4	106,1	109,3	103,0	112,0	106,1	105,7	108,2	106,8
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production ^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	30,2	119,4	122,6	96,4	133,1	117,9	94,4	100,7	105,6	115,5	84,5	130,5
<i>previous month = 100</i>	B	42,7	92,4	104,2	93,4	132,8	110,5	91,0	108,8	120,6	89,0	125,5	131,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,8	112,8	125,3	98,4	119,2	121,8	94,3	102,5	77,5	90,6	76,7	85,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	121,0	93,6	79,6	77,0	76,9	72,0	69,5	75,1	85,8	66,1	98,2	98,8
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	479	929	1306	1642	2034	2481	2989	3502	4297	4912	5328	6229
	B	950	1369	1800	2232	2716	3115	3458	4307	4963	5627	6303	7020
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	134,2	124,7	115,9	98,7	100,2	105,4	105,7	108,1	113,0	109,7	107,6	109,4
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	198,3	147,4	137,8	135,9	133,5	125,6	115,7	123,0	115,5	114,6	118,3	112,7

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON LUBELSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods ^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	81,9	103,7	121,8	95,2	102,0	98,4	101,6	96,9	99,3	104,1	91,6	119,7
<i>previous month = 100</i>	B	79,8	104,0	117,7	94,0	97,1	104,0	94,9	105,2	97,9	101,8	96,0	120,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,7	105,1	107,7	98,2	105,2	104,6	101,3	100,3	100,0	101,0	106,0	110,1
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	107,4	107,7	104,1	102,7	97,8	103,4	96,6	104,8	103,4	101,1	106,0	107,0
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	171484	171698	171679	171939	172118	172541	173002	173382	173726	174144	173628	173184
<i>Entities of the national economy ^b</i>	B	173155	173200	173423	173650	174011	173182	173360	173648	173977	174091	174084	174123
w tym spółki handlowe	A	11460	11547	11638	11715	11813	11869	11952	12023	12127	12237	12348	12448
<i>of which commercial companies</i>	B	12540	12653	12753	12854	12939	13022	13139	13295	13445	13534	13626	13767
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1472	1475	1480	1496	1508	1509	1511	1533	1552	1556	1554	1562
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	1600	1617	1636	1648	1669	1681	1694	1708	1727	1754	1769	1785
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : <i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises ^c:</i>													
brutto (w %)	A	.	.	7,1	.	.	7,5	.	.	7,2	.	.	8,5
<i>gross (in %)</i>	B	.	.	6,7	.	.	6,8	.	.	6,8	.	.	6,2
netto (w %)	A	.	.	5,8	.	.	6,1	.	.	5,9	.	.	7,2
<i>net (in %)</i>	B	.	.	5,4	.	.	5,6	.	.	5,6	.	.	5,1
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	638,9	.	.	1616,0	.	.	2546,0	.	.	3850,4
<i>Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)</i>	B	.	.	567,6	.	.	1365,1	.	.	2290,0	.	.	3490,8
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	105,8	.	.	114,5	.	.	112,2	.	.	96,0
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	.	.	88,8	.	.	84,5	.	.	89,9	.	.	90,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.